

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านคูแบ่สร้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สำหรับราษฎร บ.คูแบ่สร้าง ม.๕ ต.กอลำ จ.ยะรัง จ.ปัตตานี
เพื่อใช้ประโยชน์และดูแลบำรุงรักษาร่วมกัน สร้างเสร็จ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕
ดำเนินการโดย
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาศรีปัตตานี สำนักงานชลประทานที่ ๑๗
กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประจำเดือนกรกฎาคม - กันยายน

ปีที่ 29 ฉบับที่ 112

IRRIGATED AGRICULTURE NEWSLETTER

ISSN 1513 - 0215

วารสารข่าวเกษตรชลประทาน

ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน ส่วนการใช้น้ำชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

สวัสดี ท่านผู้อ่านทุกท่านครับ

“ใครรรณใครรุกด้าวแดนไทย ไทยรบจนสุดใจขาดดิน เสียเนื้อเลือดหลังไหลยอมสละสิ้นแล” ส่วนหนึ่งจากพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2461 ซึ่งเข้ากับสถานการณ์ชายแดนไทยด้านตะวันออกในขณะนี้ ขอสดุดีวีรกรรมของเหล่าทหารหาญ ที่ยอมสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อปกป้องอธิปไตยและผืนแผ่นดินเกิดให้คงอยู่ให้ลูกหลานไทย วีรกรรมของเหล่าทหารกล้าในศึกครั้งนี้จะถูกจารึกไว้ในหัวใจของคนไทยตลอดไป “ด้วยจิตคารวะ” กองบรรณาธิการวารสารข่าวเกษตรชลประทาน

วารสารข่าวฉบับนี้ คณะผู้จัดทำก็ยังคงสรรหาสาระมานำเสนอให้กับท่านผู้อ่านเช่นเคยครับ ในคอลัมน์บทความฉบับนี้ จะพาทุกท่านไปยังหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งใน อ.ยะรัง จ.ปัตตานี เพื่อไปทำความรู้จักกับโครงการพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านกูแบสราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนวิธีการทำนาของเกษตรกรในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนในคอลัมน์วิชาการ เป็นเรื่อง การพัฒนารูปแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งเป็นผลงานของ คุณเสกสม พัฒนพิชัย หัวหน้าสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) คอลัมน์ในวงงานฉบับนี้กองบรรณาธิการของเราจะพาท่านผู้อ่านไปทำความรู้จักกับกลุ่มบริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำคลองหย้า ต.ปลายพระยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่ ซึ่งได้รับรางวัลสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่นประจำปี 2568 ส่วนในคอลัมน์ปณิธานทีมข่าวเกษตรชลประทานจะพาทุกท่านไปลงลิ้มชิมรสอีกหนึ่งทุเรียน GI ของจังหวัดกระบี่ที่รู้จักกันในนาม “ทุเรียนทะเลหอย” ซึ่งมีรสชาติ หวานมัน เข้มข้น เนื้อหนาละเอียด แม้จะต้องเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุกก็ยังคงคุณภาพความอร่อยไว้อย่างครบถ้วน และในสาระเพื่อชีวิต ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่จะต้องรู้เท่าทันกลลวงของเหล่ามิจฉาชีพไปพร้อมๆ กับวิธีป้องกันภัยจากมิจฉาชีพออนไลน์ และในคอลัมน์ท่านถาม-เราตอบฉบับนี้ เป็นเรื่องความพยายามระดับโลกในการปกป้องสัตว์ป่าและพืชที่ใกล้สูญพันธุ์จากภัยคุกคามที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้อนุสัญญาไซเตส

กองบรรณาธิการพยายามอย่างเต็มที่เพื่อจะสรรหาเรื่องราวข่าวสารที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์เพื่อนำมาฝากท่านผู้อ่าน และหากมีข้อติชมหรือต้องการให้คำแนะนำ ทางกองบรรณาธิการยินดีน้อมรับและจะนำไปปรับปรุงตามกำลังความสามารถในโอกาสต่อไป แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

กองบรรณาธิการ
วารสารข่าวเกษตรชลประทาน

บทบรรณาธิการ

บทความ

- ต่อยอด อย่างต่อเนื่อง “กูแบบสิราโมเดล” 3

วิชาการ

- การพัฒนารูปแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำ
ปัตตานี 10

ในวงงาน

- กลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่ 24

ปณิณกะ

- ทุเรียนจีไอ กระบี่ 32

สาระเพื่อชีวิต

- เตือนภัยกลลวงมิจฉาชีพ ! พร้อมเผยวิธีป้องกันมิจฉาชีพออนไลน์ 39

ท่านถามเราตอบ :

- อนุสัญญาไซเตส ? 43
- กระบวนการทำงานของอนุสัญญาไซเตสเป็นอย่างไร ? 44
- ชนิดพันธุ์ในบัญชีไซเตส มีอะไรบ้าง ? 45

ถอดถอดอย่างต่อเนื่อง “ภูแบบสิราโมเดล”

โครงการพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านภูแบบสิราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่ที่ 4 บ้านภูแบบสิรา ตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
โครงการในพระราชดำริ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10

หมู่บ้านภูแบบสิรา หมู่บ้านเล็กๆ ในตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีราษฎรอาศัย 78 ครัวเรือน 371 คน ความเป็นอยู่ยากจน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา พื้นที่ทำการเกษตรเป็นดินร่วนปนทราย ในฤดูฝนจะมีน้ำไหลล้นทะลักเข้าท่วมหมู่บ้าน ถนนรอบหมู่บ้านถูกตัดขาด นาข้าว พืชผักและไม้ผลได้รับความเสียหาย สัตว์เลี้ยงก็ตาย ส่วนฤดูแล้งก็ขาดแคลนน้ำในการอุปโภคและบริโภค

ครั้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2544 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่และเยี่ยมราษฎร ทรงทราบถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหาแนวทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หลังมีโครงการพระราชดำริพัฒนาบ้านภูแบบสิราทำให้ปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่อยู่อาศัยของราษฎรหมดไปพื้นที่ทำการเกษตรดีขึ้น มีอาชีพเสริมนอกจากการทำนา ทำให้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีรวมถึงหลังมีการสร้างถนนทำให้การเดินทางสะดวกการขนส่งพืชผลเกษตรออกสู่ตลาดได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ภายในหมู่บ้านยังมีสถานที่ออกกำลังกายและส่งเสริมให้มีการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดจนทำให้หมู่บ้านได้รับการรับรองจากอำเภอประกาศให้เป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดอีกด้วย

“ภูแบบสิราโมเดล” ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางเข้าไปยังหมู่บ้านภูแบบสิราซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ในตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีร่วมกับคณะของสถานีทดลองการใช้ชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) โดยการนำของท่านหัวหน้าสถานี คุณเสกสม พัฒนพิชัย คนหนุ่มไฟแรงซึ่งมีรางวัลข้าราชการดีเด่นระดับกรมถาวรติด เพื่อติดตามการดำเนินงานของสถานีในการบุกเบิกพื้นที่น้ำร่องเพื่อจัดทำแปลงสาธิตการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ซึ่งเป้าหมายก็เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีทำนาของชาวบ้านให้ทันสมัยและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำให้เพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยกับเหตุความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคุกรุ่นซึ่งยังต้องใช้กฎหมายความมั่นคงในการกำกับดูแลพื้นที่ ทำให้การลงพื้นที่การทำงานแต่ละครั้งต้องอยู่ภายใต้การวางแผนการเดินทางที่ปลอดภัยและรัดกุมที่สุด เพราะการเดินทางเข้าพื้นที่ในฐานะหน่วยงานของรัฐนั้นถือว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความไม่ปลอดภัย ตราบใดที่ภาครัฐยังไม่สามารถทลายความขัดแย้งทางความคิดที่ฝังลึกมานานให้หมดไป แต่สิ่งที่ผู้เขียนเชื่อและยึดมั่นมาตลอดก็คือ ถ้าเราคิด ตั้งใจดี ก็ไม่มีอะไรที่จะน่ากลัวครับ

ผ่านมาแล้ว 20 ปี ด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใยพสกนิกรทุกหมู่เหล่าโดยมิได้ทรงแบ่งแยกเชื้อชาติศาสนา ทำให้ทุกวันนี้ชาวหมู่บ้านกุแบสีรา จากหมู่บ้านเล็กๆ ที่ยากจนที่สุดในจังหวัดปัตตานีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง จากทำได้เพียงแค่ปีละหนึ่งครั้ง ข้าวให้ผลผลิต 500 - 700 กิโลกรัมต่อไร่ ลูกพืชผักปลอดสารพิษตามศาสตร์พระราชาส่งขายตามตลาดและพื้นที่ต่างๆ ผลให้แต่ละครัวเรือนมีรายได้จากการทำนาและขายผักมากถึง 180,000 บาทต่อปี ราษฎรมีการศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้นถึง 17 คน และกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีอีก 8 คน ซึ่งเมื่อก่อนผู้คนในหมู่บ้านได้รับการศึกษาเพียงแค่ชั้นพื้นฐานเท่านั้น

โดยเมื่อวันที่ 27 ก.ย.66 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัลการทดสอบการอ่านเขียนพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานระดับประเทศ ครั้งที่ 16 ประจำปี 2566 ณ มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ระหว่างทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านกุแบสีราอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อยู่ ณ ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับอดีตนายอำเภอเมืองปัตตานี ที่เคยถวายงานโครงการในพระราชดำริฯ เมื่อ 20 ปีที่แล้วอย่างเป็นกันเองและไม่ถือพระองค์

พระสุรเสียงนั้นตอกย้ำให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรเสมอมาขณะเดียวกันชาวบ้านกุแบสีรา ที่พร้อมใจกันมาเฝ้าฯ รับเสด็จทุกคนต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันด้วยความซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณด้วยภาษาไทยอย่างง่ายว่า “ชาวกุแบสีรา รักในหลวงที่สุด”

วัตถุประสงค์โครงการ

1. แก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตร
2. ปรับปรุงดินและพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้ราษฎรสามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้แก่ราษฎร
4. ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น

ผลการดำเนินงาน

- ปี 2547 หน่วยงานที่ได้เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
- ดำเนินการขุดลอกคลองระบายน้ำ 3 สาย ความยาวรวม 8.42 กิโลเมตร เพื่อระบายน้ำในพื้นที่น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนและในช่วงฤดูแล้งให้สามารถส่งน้ำไปในพื้นที่ทำการเกษตรได้
 - จัดทำฝั่งฟาร์ม เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ และการอบรมให้ราษฎรในเรื่องการปลูกพืชต่างๆ ได้แก่ ปลูกอ้อยเคี้ยว การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชผักสวนครัว รวมทั้งส่งเสริมการเลี้ยงโค เลี้ยงแพะ และสัตว์ปีก ฯลฯ
 - สร้างระบบประปาหมู่บ้านเพื่อการอุปโภค-บริโภค
 - สร้างอาคาร DRAIN INLET จำนวน 7 แห่ง
 - สร้างอาคาร FARM BRIDGE จำนวน 1 แห่ง
 - จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เมื่อ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546

รูปภาพในอดีต

รูปภาพปัจจุบัน

▶▶ ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ชุมชนบ้านกุแบสีราและประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการก่อสร้างถนนที่ใช้เป็นเส้นทางสัญจรไป-มา และขนส่งพืชผลทางการเกษตรออกสู่ตลาดได้สะดวกและรวดเร็ว ลดความเสียหายระหว่างการขนส่งทำให้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรได้ในราคาที่สูงขึ้น
2. เพิ่มคุณภาพชีวิตและการพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมของพ่อและแม่เด็ก
3. ทำให้เยาวชนในหมู่บ้านได้มีสถานที่ออกกำลังกายและเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน
4. ทำให้ราษฎรมีศูนย์พัฒนาอาชีพสำหรับฝึกอาชีพและเพิ่มทักษะให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากการทำนา ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น
5. ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านมีความพร้อมในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ
6. สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่การเกษตรและบริเวณชุมชนของหมู่บ้านกุแบสีรา ประมาณ 500 ไร่
7. สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี และการปรับปรุงที่ดินเพื่อการเกษตร ทำให้สามารถทำการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น

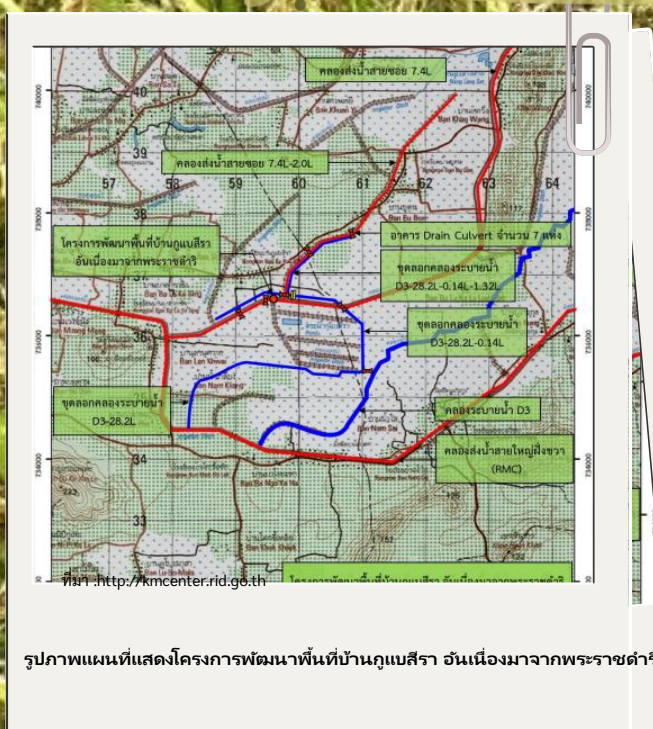
การใช้น้ำชลประทาน

เดิมเกษตรกรบ้านกุแบสีรามีการทำนาเพียงปีละ 1 ครั้ง ซึ่งอาศัยน้ำฝนในการทำนา การผลิตข้าวจึงเป็นไปเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น กระบวนการผลิตอาศัยแรงงานคน เกษตรกรยังขาดความรู้ ในการผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพ หลังจากทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการปรับปรุงแหล่งน้ำและระบบชลประทาน เกษตรกรสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง จากการบูรณาการให้ความรู้จากหน่วยงาน สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งได้ต่อยอดที่กำลังดำเนินงานในพื้นที่ ได้แก่ “โครงการพัฒนารูปแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว” โดยมีการจัดทำแปลงสาธิตการจัดการ น้ำในนาข้าวแบบเปียกสลับแห้งและการใช้นวัตกรรมในแปลงนา เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้ในการเพิ่มผลผลิตข้าว และลดต้นทุนการผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่บ้านกุแบสีรา

การใช้ประโยชน์จากโครงการชลประทาน

เพื่อให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพื้นที่น้ำท่วมขังที่เกิดขึ้นทั้งในช่วงฤดูแล้ง ของพื้นที่การเกษตร และพื้นที่โดยรอบบริเวณหมู่บ้านกุแบสีรา ในพื้นที่ 500 ไร่ โดยราษฎรได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 371 คน จำนวน 63 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพทางด้านเกษตร ให้สามารถทำการเกษตรในพื้นที่บริเวณดังกล่าวได้

กรมชลประทานได้ทำการศึกษาสภาพข้อเท็จจริงด้วยวิธีการสำรวจภูมิประเทศใหม่ ครอบคลุมพื้นที่หมู่บ้านทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า มีความจำเป็นที่จะต้องทำการ ขุดคลองระบายน้ำรวม 3 สาย เพื่อสนับสนุนการทำการเกษตรในพื้นที่ และต่อมา ได้ก่อสร้างอาคารระบายน้ำในคลองระบายไปลงคลองระบายน้ำสายใหญ่ จำนวน 8 แห่ง ทำให้สามารถขยายผลการทำนา เพิ่มขึ้นจำนวน 1,200 ไร่ ให้เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

กรมชลประทาน ร่วมเป็นเกียรติในกิจกรรม

"ชาวภูแบสิรา ร่วมใจกักตุนน้ำในพระมหากรุณาธิคุณ"

วันที่ 19 เมษายน 2567 เวลา 08.00 น. นายศุภกิจ จันทร์จุลเจิม ผู้อำนวยการโครงการชลประทานปัตตานี มอบหมายให้ นายภานุวัฒน์ ยอดขาว หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ร่วมเป็นเกียรติเข้าร่วมกิจกรรม "ชาวภูแบสิรา ร่วมใจกักตุนน้ำในพระมหากรุณาธิคุณ" เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 72 พรรษา โดยอำเภอยะรัง ในการถวายเป็นผลผลิตข้าวพันธุ์สีบุญกันต์จากแปลงนาสาธิตในโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านภูแบสิราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่ที่ 4 ตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นผลผลิตข้าวที่ได้จาก "โครงการพัฒนารูปแบบการให้น้ำชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี" ในรูปแบบการทำนาเปียกสลับแห้งแล้งข้าว เป็นจำนวน 872 กิโลกรัม ร่วมกันถวายเป็นผลผลิตข้าวที่จะนำถวายขึ้นรถยนต์พร้อมปล่อยขบวนรถยนต์ถวายผลผลิตข้าวจากโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านภูแบสิราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อออกเดินทางไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน กรุงเทพมหานคร ณ โรงเรียนบ้านสายชล หมู่ที่ 4 ตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ส่วนการใช้น้ำชลประทาน

สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

หลังจากมีโครงการพระราชดำริพัฒนาบ้านกุแบสีรา มีการปรับปรุงแหล่งน้ำและระบบชลประทาน เกษตรกรสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง มีการปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าวมาเป็นพันธุ์เฉียงพัทลุงและพันธุ์ชัยก้นตุง ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิต 500 - 700 กิโลกรัมต่อไร่ มีการจำหน่ายผลผลิตข้าว ร้อยละ 30 จากผลผลิตข้าว ทั้งหมด สร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรและจากการร่วมบูรณาการให้ความรู้จากหน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งโครงการต่อยอดทำดำเนินการ ในพื้นที่ ได้แก่ “โครงการพัฒนารูปแบบการใช้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว” โดยมีการจัดทำแปลง คณะทำงานบริหารโครงการสาธิตการจัดการน้ำในนาข้าวแบบเปียกสลับแห้ง และการใช้นวัตกรรมในแปลงนา เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้การเพิ่มผลผลิตข้าวและลดต้นทุนการผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่บ้านกุแบสีรา อำเภอยะรัง จ.ปัตตานี และพัฒนาพื้นที่บ้านกุแบสีรา จังหวัดปัตตานี ได้เล็งเห็นความสำคัญ เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านกุแบสีราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมส่งเสริม ให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวแบบดั้งเดิม สร้างความสามัคคี และความสัมพันธ์อันดีระหว่างเกษตรกร ประชาชน ส่วนราชการในพื้นที่ รวมถึง เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพลิกฟื้นแผ่นดิน กุแบสีราและทำให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกๆ ด้านเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมโภชฉลองพระชนมพรรษา 6 รอบ 72 พรรษา ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2567 จึงได้จัดทำ โครงการ “ลงแขกเกี่ยวข้าว ชาวกุแบสีรารวมใจ เทิดไท้องค์ราชัน” และได้นำผลผลิตดังกล่าวมาสี เป็นข้าวสารเพื่อบรรจุกัญ

ที่มา : สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 ปัตตานี

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านกุแบสีรา https://king.kapook.com/kingrama10/sec4_read4.html

20 ปีโครงการพัฒนา “กุแบสีรา” อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ พลิกฟื้นผืนนาให้ร่มเย็นได้ร่มพระบารมี

<https://mgronline.com/online/section/detail>

การพัฒนาแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี

Development of Irrigation for Increasing Rice Productivity in Pattani Basin

เสกสม พัฒนพิชัย¹ และ ชัยรัตน์ กรุยะ²

Seksom Patanapichai¹ and Chairat Karuya²

ส่วนการใช้น้ำชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน กรุงเทพฯ

Email: p.seksom@hotmail.com¹ ppchairat0122@gmail.com²

บทคัดย่อ

ศึกษาการพัฒนาแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานี ตอนล่างของเขตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่ รับผิดชอบส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี สำนักงานชลประทานที่ 17 กรมชลประทาน โดยกิจกรรมที่ 1 ศึกษาแบบการให้น้ำชลประทานแบบเดิม และสมรรถนะการจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 330 ราย กิจกรรมที่ 2 ศึกษาทดลองรูปแบบ การเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทาน ของพืช โดยเปรียบเทียบปริมาณการใช้น้ำชลประทาน การเจริญเติบโต ผลผลิต และผลผลิตภาพ การใช้น้ำชลประทาน ระหว่างการปลูกข้าวโดยการให้น้ำขังตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร กับการให้น้ำชลประทานแบบเปียกสลับแห้ง โดยการปลูกข้าวแบบหยอดข้าววงอก ในแปลงทดลองสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) วางแผนการทดลองแบบบล็อกสุ่มสมบูรณ์ (RCBD) 4 ซ้ำ 3 วิธีการ และจัดทำแปลงทดสอบในแปลงของเกษตรกร 2 พื้นที่ เปรียบเทียบการเจริญเติบโต และผลผลิต ของการปลูกข้าวด้วยวิธีปักดำ ในแปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน และการปลูกข้าวแบบหว่านน้ำตม ในแปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานบ้านกูแบสิรา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า แบบการให้น้ำชลประทานแบบเดิม เกษตรกรใช้น้ำชลประทานจากคลองส่งน้ำแบบคูไส้ไก่ โดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก (Gravity flow) ทำการให้น้ำชลประทานเมื่อดินในแปลงนาแห้ง โดยขังน้ำลึกกว่า 13 เซนติเมตร และไม่ระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต สมรรถนะการจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกร ด้านความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำของกรมชลประทาน (Attitude) ความสามารถในการจัดการน้ำชลประทานในการเพาะปลูกข้าว (Skill) ความรู้และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำในแปลงนา (Knowledge) เป็นแบบเชิงบวกระดับมากถึงมากที่สุด เกษตรกรในพื้นที่ มีความพร้อมที่จะรับเทคโนโลยี และปรับปรุงแบบการให้น้ำชลประทานเพื่อการเพิ่มผลผลิตข้าว และจากการศึกษาทดลองรูปแบบการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืช พบว่าการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง ให้น้ำหนักเมล็ดข้าว และผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืช สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับการให้ชลประทานแบบน้ำขังตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร โดยการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง ร่วมกับการปรับระดับ แปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงมีแนวโน้มให้ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานสูงกว่าจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้งเพียงอย่างเดียว ส่วนการจัดทำแปลงทดสอบในแปลงของเกษตรกร พบว่าการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง ร่วมกับการปรับระดับแปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงทั้ง 2 พื้นที่ ให้ผลผลิตต่อไร่ สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเทียบกับการขังน้ำตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร

คำสำคัญ: ผู้ใช้น้ำชลประทาน, การจัดการน้ำชลประทาน, ผลผลิตข้าว

Abstract

Study on the development of irrigation water use for increase rice crop productivity in lower Pattani river tributary basin of Water users group, Pattani Operation and Maintenance Project, Regional Irrigation Office 17, Royal Irrigation Department. Activity 1; Study the original irrigation water management and farmers capability to rice cultivation irrigation water use. Collected data by specific questionnaire with 330 respondents. Activity 2: Study on method to increase crop water productivity, Amount of irrigation water use, Growth, Yield and crop water productivity compared between by full irrigation according to farmer method to alternate wetting and drying irrigation method. Drum seeding on surface method in the experimental plot of Irrigation Water Management Experiment Station 7 (Pattani) in 3 methods Randomized Complete Block Design (RCBD) with 4 replications and design 2 areas farmer test plot to compare rice growth and yield, By transplanting method in Muang Tiew irrigation water management group, Mae Lan District, And direct seeding method in Ban Ku Bae Sira irrigation water management group, Yarang District, Pattani Province. The results show that farmers used original irrigation water management by gravity flow from field ditch type irrigation canal and water retention deeper than 13 centimeters when paddy field soil was dry, No water drained before harvesting. Farmers irrigation water management capability for rice cultivation, Royal Irrigation Department water management satisfaction (Attitude), The ability to manage irrigation water for rice cultivation (Skill), Development knowledge about water management for rice cultivation (Knowledge) was positive at a very high level, Farmers in the area were ready to accept technology and development methods of irrigation water use to increase rice production. And results show that alternate wetting and drying irrigation method gave rice grain weight and crop water productivity higher significantly than full irrigation according to farmer method. Management by alternate wetting and drying irrigation method with adjustment paddy fields land level and photosynthetic bacteria treatment tends to give higher yields per rai and crop water productivity than alternate wetting and drying irrigation method only. As for 2 areas farmer test plot, Results show that management by the alternate wetting and drying irrigation method with the adjustment paddy fields land level and photosynthetic bacteria treatment gave significantly higher yields per rai than full irrigation according to farmer method.

Key words: Water Users Group, Irrigation Water Management, Rice Productivity

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ลุ่มน้ำปัตตานีเดิม ได้มีการปรับเปลี่ยนโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 เป็นลุ่มน้ำสาขาของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง แบ่งเป็นลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนบน และลุ่มแม่น้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง พื้นที่ครอบคลุมจังหวัด ยะลา และปัตตานี มีแม่น้ำปัตตานีเป็นลำน้ำหลัก มีความยาวลำน้ำประมาณ 210 กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ มีต้นกำเนิด จากเทือกเขาสนกลาศรี ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ลงทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี พื้นที่ตอนล่างของลุ่มน้ำเป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะอากาศร้อนชื้น ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม มีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ย 148.7 วันต่อปี และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,781.7 มิลลิเมตรต่อปี (ปรเมศวร์ และเทวินทร์, 2560) พื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคใต้จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ ชลประทาน 416,132 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.8 ของพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลา มีพื้นที่ชลประทาน 0.02 ล้านไร่ สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ มีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.0 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 81.4 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณการระเหยของน้ำ 1,560.9 มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้อย 1,713.6 มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยเท่ากับ 1,938.9 มิลลิเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติเฉลี่ย 2,670 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำฝนเท่ากับ 21.95 ลิตรต่อวินาที ต่อใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำการเกษตร 2,131.22 ตารางกิโลเมตร มีเขื่อนบางลาง ซึ่งเป็นเขื่อนขนาดใหญ่สามารถเก็บกักน้ำหลากในช่วงฤดูฝน และนำมาใช้ในช่วงฤดูแล้งได้เป็นอย่างดี ทำให้มีศักยภาพสำหรับการพัฒนาระบบชลประทาน 201.35 ตารางกิโลเมตร เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตเมื่อมีการพัฒนาพื้นที่ชลประทานจนเต็มศักยภาพของพื้นที่ (คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค, 2561) โดยในปี 2664/2565 จังหวัดยะลามีเนื้อที่ปลูกข้าวรวม 9,719 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยฤดูนาปี 237 กิโลกรัมต่อไร่ และฤดูนาปรัง 625 กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา, ม.ป.ป.) และจากข้อมูลพื้นฐานปี 2565 จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 94,969 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยฤดูนาปี 442 กิโลกรัมต่อไร่ และฤดูนาปรัง 606 กิโลกรัมต่อไร่ โดยพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกคือพันธุ์เอียงพัทลุง, ชูบูกันตัง 5, เล็บนกปัตตานี, ซ่อลุง, หอมปทุมธานี และข้าวพื้นเมือง (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ม.ป.ป.)

การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาการใช้น้ำชลประทานในการผลิตทางการเกษตร กระทั่งต่อฐานการผลิตของประเทศจัดการน้ำอย่างเป็นระบบมีความสมดุล ระหว่างน้ำต้นทุน และความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตรกรรม และการปรับให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืน การนำหลักวิชาการ และผลการวิจัยการใช้น้ำชลประทานมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่และรูปแบบการทำการเกษตรโดยเฉพาะ การเพาะปลูกข้าว สามารถบรรเทาปัญหาในด้านการจัดสรรน้ำชลประทาน และการทำการเพาะปลูกได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากอยู่ปลายคลองส่งน้ำขาดน้ำในบางช่วง และเป็นพื้นที่รับน้ำในช่วงอุทกภัย ทำให้ต้องเว้นช่วงการเพาะปลูกในฤดูฝน เกษตรกรขาดรายได้ จากการผลิตที่ไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งเกษตรกรจะเคยชินวิธีการทำนาแบบดั้งเดิมที่ต้องมีน้ำขังในแปลงนาตลอดระยะการเจริญเติบโตของข้าว ส่งผลต่อปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนั้นเพื่อให้การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการน้ำในแปลงนาวิธีให้น้ำแบบเปียกสลับแห้ง (Alternated Wetting and Drying Method; AWD) จึงเป็นหนึ่งในเทคนิคการเพิ่มผลผลิตภาพ การใช้น้ำชลประทาน (Bhuiyan, 1992) และเป็นวิธีการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเนื่องจากสามารถลดการเกิดก๊าซมีเทน เป็นที่ยอมรับและเผยแพร่ในกลุ่มเกษตรกรในหลายประเทศ (Biao et al., 2019) การศึกษาและทำงานร่วมกัน อย่างบูรณาการและมีส่วนร่วม โดยข้อดีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อการพัฒนารูปแบบการใช้น้ำชลประทานที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่ ให้ได้รูปแบบในการช่วยตัดสินใจเพื่อการใช้น้ำชลประทานสำหรับการเพาะปลูกใน สภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การใช้ น้ำชลประทานเพื่อพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนและเหมาะสม สามารถเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืชในพื้นที่เกษตรกรได้รับผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทาน ในการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขา แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีการให้น้ำชลประทาน และการใช้นวัตกรรมในแปลงนา เพื่อการเพิ่มผลผลิตข้าว

วิธีการศึกษา

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาแบบการให้น้ำชลประทานแบบเดิมของเกษตรกร ของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่รับน้ำชลประทาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบการส่งน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี โดยใช้แบบสอบถามรูปแบบการจัดการน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าว และแบบสอบถามสมรรถนะการจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานใน การทำนาฤดูนาปรัง จากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 330 ราย รวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม วิเคราะห์และสรุปผล

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาทดลองรูปแบบการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืช โดยใช้ข้าวพันธุ์ชัยกันตัง 5 ซึ่งเป็น ข้าวพันธุ์พื้นเมืองไม่ไวแสงให้ผลผลิตสูงเป็นที่นิยมปลูกในพื้นที่ รวบรวมข้อมูลเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ย โดยวิธี DMRT(แปลงทดลอง) และทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี t-test (แปลงทดสอบ) และสรุปผลการศึกษา

จัดทำแปลงทดลอง ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณการใช้น้ำชลประทาน การเจริญเติบโต การให้ผลผลิต ผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของข้าว โดยการปลูกแบบนาหอยดข้าววงอก ในแปลงทดลองสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) พื้นที่ 2 ไร่ ขนาดแปลงย่อย 80 ตารางเมตร วางแผนการทดลองแบบบล็อกสุ่มสมบูรณ์ (RCBD) 4 ซ้ำ 3 วิธีการ ประกอบด้วย วิธีการที่ 1 จัดการน้ำชลประทานแบบน้ำขังตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร (T1-1) วิธีการที่ 2 จัดการน้ำชลประทานแบบเปียกสลับแห้ง โดยงดน้ำให้แห้งต่ำกว่าผิวดิน 15 เซนติเมตร 2 ครั้ง ในช่วงระยะแตกกอ และระยะแตกกอสูงสุด (T1-2) และวิธีการที่ 3 จัดการน้ำชลประทานแบบเปียกสลับแห้ง ร่วมกับการปรับเปลี่ยนนาให้เรียบเสมอ และทำการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงในนาข้าว โดยงดน้ำให้แห้งต่ำกว่าผิวดิน 15 เซนติเมตร 2 ครั้ง ในช่วงระยะแตกกอ และระยะแตกกอสูงสุด การปรับพื้นนาให้ระดับแปลง ต่างกันไม่เกิน 5 เซนติเมตร ใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสง ในนาข้าว 4 ครั้ง ตอนเตรียมแปลง หลังปลูก ระยะแตกกอ และระยะแตกกอสูงสุด (T1-3)

จัดทำแปลงทดสอบเปรียบเทียบการเจริญเติบโต การให้ผลผลิต จำนวน 2 พื้นที่ ๆ ละ 2 ไร่ การปลูกข้าวด้วยวิธีปักดำในแปลงของเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี และการปลูกข้าวแบบนาหว่านน้ำตมใน แปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานบ้านกุบสรีรา อ.ยะรัง จ.ปัตตานี โดยวิธีการที่ 1 ทำการให้น้ำขังตลอดอายุปลูก ตามวิธีการของเกษตรกร (T2-1) และวิธีการที่ 2 ทำการให้น้ำชลประทานแบบเปียกสลับแห้ง ร่วมกับการปรับเปลี่ยนนาให้เรียบเสมอ และทำการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงในนาข้าว โดยงดน้ำให้แห้งต่ำกว่าผิวดิน 15 เซนติเมตร 2 ครั้ง ในช่วงระยะแตกกอ และระยะแตกกอสูงสุด การปรับพื้นนาให้ระดับแปลงต่างกันไม่เกิน 5 เซนติเมตร ใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสง ในนาข้าว 4 ครั้ง ตอนเตรียมแปลง หลังปลูก ระยะแตกกอ และระยะแตกกอสูงสุด (T2-2)

ผลการศึกษา และการอภิปรายผล

กิจกรรมที่ 1 ศึกษารูปแบบการให้น้ำชลประทาน

1. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ให้ข้อมูล โดยส่วนใหญ่มีพื้นที่แปลงนาตั้งในเขตฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ซึ่งเป็นฝ่ายที่มีพื้นที่ส่งน้ำ 82,000 ไร่ ประกอบด้วยคลองส่งน้ำ 37 สาย ความยาวรวม 219.22 กิโลเมตร (เกียรตินาคี, 2567) มีช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 28.18 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.12 โดยเป็นเพศหญิง ถึงร้อยละ 66.67 เกษตรกรใช้น้ำชลประทานจากคูไส้ไก่ ร้อยละ 48.18 โดยใช้วิธีการปล่อยน้ำชลประทานเข้าแปลงนาโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก ร้อยละ 93.03 มีส่วนน้อยที่ใช้การสูบน้ำโดยเครื่องสูบน้ำ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ไม่มีเครื่องสูบน้ำเป็นของตนเอง ทั้งนี้สืบเนื่องจากระบบกระจายน้ำในพื้นที่ มีคู สูงน้ำสูงกว่าแปลงนา (คลองลอย) ซึ่งมีข้อดีคือสามารถปล่อยน้ำเข้าแปลงนาได้โดยตรง แต่มีข้อเสียคือหากมีการรั่วซึมจากแปลง นาจะทำให้มีน้ำไหลลงแปลงนาตลอดเวลา เกิดการท่วมขัง ส่งผลต่อการเตรียมแปลงและการจัดการน้ำในแปลงนา พื้นที่แปลงนาตั้งอยู่กลางคลองส่งน้ำ ร้อยละ 50.00 และมีบางพื้นที่ที่ไม่ติดคลองสูงน้ำเลย ซึ่งจะมีการใช้น้ำชลประทานแบบต่อนา โดยนำน้ำชลประทานสูงผ่านแปลงนาของเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียงมายังแปลงนาของตนเอง ทำให้ไม่มีอิสระในการจัดการน้ำชลประทานในแปลงนาของตนเอง โดยเกษตรกรจะนำน้ำชลประทานเข้าแปลงนาเมื่อเห็นว่าดินในแปลงนาแห้ง ร้อยละ 44.85 โดยให้น้ำมากกว่า 13 เซนติเมตร ร้อยละ 49.37 เกษตรกรไม่มีการระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 56.36 ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติที่ส่งผลเสียต่อแปลงนา ทำให้เกิดปัญหานาห่ม โดยการจัดการน้ำชลประทานรูปแบบดังกล่าวขัดกับหลักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในการทำนา (กลุ่มโครงการพระราชดำริ, 2558) จากข้อมูลทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ทำนาส่วนใหญ่ในพื้นที่ใช้น้ำชลประทานจากคูไส้ไก่ โดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก (gravity flow) โดยให้น้ำลึกกว่า 13 เซนติเมตร เมื่อดินแห้งและส่วนใหญ่ไม่มีการระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต

(a)

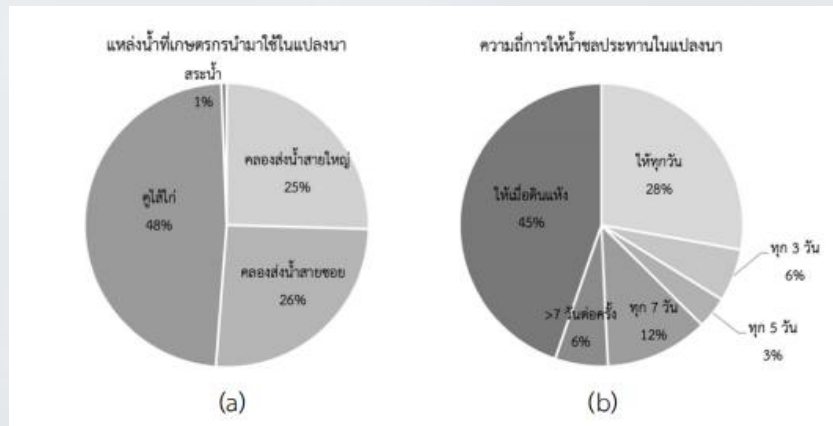
(b)

(c)

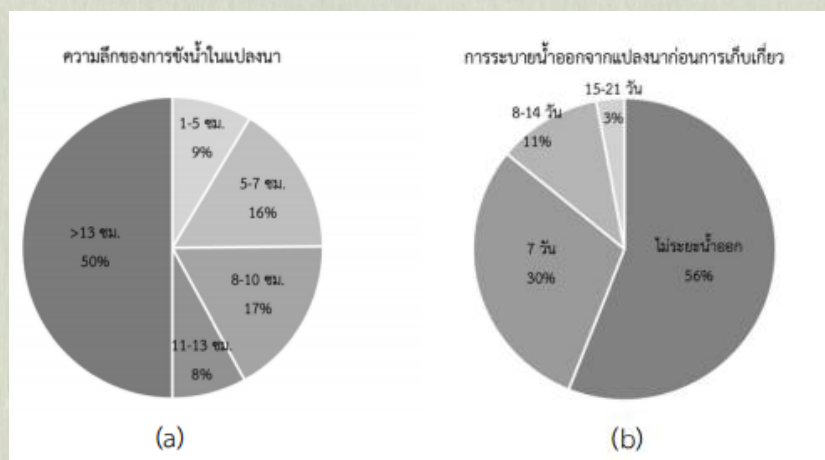
ภาพที่ 1 (a) และ (b) สัมภาษณ์เกษตรกร (c) จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เกษตรกรในพื้นที่แปลงทดสอบ

ภาพที่ 2 (a) แหล่งน้ำที่เกษตรกรนำมาใช้ในแปลงนา (b) ความถี่การให้น้ำชลประทานในแปลงนา

ด้านการจัดการแปลงนาเกษตรกรมีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยต่อราย 5.47 ไร่ เนื้อดินในแปลงนาเป็นดินเหนียว ร้อยละ 51.21 เกษตรกรทำการเพาะปลูกข้าวสองครั้งต่อปี ร้อยละ 76.06 โดยวิธีปักดำ ร้อยละ 94.24 โดยใช้กล้าอายุตั้งแต่ 10-45 วัน ระยะปลูก 10-50 เซนติเมตร พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก 5 อันดับแรกคือ พันธุ์ชัยกันตัง ปทุมธานี เฉียง เล็บนก และ กข.43 ตามลำดับ เกษตรกรทำการให้น้ำสองครั้งต่อฤดูปลูก ร้อยละ 61.21 พบโรคพืชที่ระบาดในพื้นที่คือ โรคใบไหม้ และโรคขอบใบแห้ง ศัตรูพืชที่ระบาด 5 อันดับแรกคือ หอยเชอรี่ หนู หนอนกอ นก และแมลงสาบ ตามลำดับ การระบาดของวัชพืชรบกวนในแปลงนาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรใช้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานเป็นหลัก เก็บเกี่ยวข้าวช่วงรวงข้าวเหลืองสามในสี่ของรวง ร้อยละ 65.15 โดยใช้เครื่องจักร ร้อยละ 94.55 หลังจากเก็บเกี่ยวจะลดความชื้นโดยการตาก ร้อยละ 99.70 โดยได้รับผลผลิต 301-500 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 52.73 ผลผลิตที่ได้จะเก็บไว้บริโภค เมล็ดพันธุ์และจำหน่าย จากข้อมูลทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกร ผู้ทำนาส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำนามาก ทำการเพาะปลูกข้าวเพื่อการบริโภคเป็นหลัก โดยได้รับผลผลิตข้าวต่อไร่ในระดับปานกลาง

ภาพที่ 3 (a) ความถี่ของการขังน้ำในแปลงนา (b) การระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนการเก็บเกี่ยว

ภาพที่ 4 จำนวนผลผลิตข้าวต่อไร่

2. สมรรถนะการจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าว

สมรรถนะการจัดการน้ำชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกร โดยใช้แบบสอบถามแบบให้คะแนน 1-5 และ กำหนดเกณฑ์ในการแปลงผลคือ น้อยที่สุด 1.00 - 1.99, น้อย 2.00 - 2.66, ปานกลาง 2.67 - 3.33, มาก 3.34 - 4.00, มากที่สุด 4.01 - 5.00 ซึ่งสามารถสรุปเป็นด้านๆ ได้ดังนี้

ด้านความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำชลประทานของกรมชลประทาน (Attitude) พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำของกรมชลประทาน ในด้านคุณภาพน้ำชลประทานเหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าวในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 4.04 ส่วนในภาพรวมความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำของกรมชลประทาน เพื่อการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกร ด้านอาคารชลประทาน เจ้าหน้าที่ ข้อมูลข่าวสาร แผนการเพาะปลูก ปริมาณน้ำที่ เพียงพอต่อความต้องการของข้าว และแผนบริหารจัดการในภาวะเสี่ยงอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 3.77

ด้านความสามารถในการจัดการน้ำชลประทานในการเพาะปลูกข้าว (Skill) เกษตรกรในพื้นที่มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทาน การรวมกลุ่ม การบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำอย่าง ประณีต การปรับใช้นวัตกรรม และการอนุรักษ์ดินและน้ำอยู่ในระดับมาก แต่พบว่าเกษตรกรมีการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวแบบทำตามกันมาก อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดย มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 3.80 ทำให้การพัฒนารูปแบบการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวให้เหมาะสมจึงมีความสำคัญยิ่ง

ด้านความรู้และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำในแปลงนา (Knowledge) เกษตรกรในพื้นที่มีองค์ความรู้ในการ จัดการน้ำในแปลงนาด้านการเห็นคุณค่าของน้ำ การคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การคำนึงถึงการใช้วัตกรรมการปลูก ข้าว การพัฒนาแบบการจัดการน้ำในนาข้าว การพัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าวด้วยการจัดการน้ำและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 4.18 เป็นสมรรถนะเชิงบวกของเกษตรกร ที่ชี้ให้เห็นว่า เกษตรกรในพื้นที่พร้อมที่จะรับเทคโนโลยี และปรับรูปแบบการให้น้ำชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งสอดคล้องกับการทำการเกษตรในภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในปัจจุบัน ที่เกษตรกรต้องมีการปรับตัวให้สามารถทำการผลิตได้โดยการเปลี่ยนเทคนิคการผลิตพัฒนาระบบการให้น้ำ บริหารจัดการที่ดิน และอนุรักษ์ดิน (ศตนั้น, 2563)

(a)

(b)

(c)

ภาพที่ 5 (a) เตรียมแปลง (b) ใส่แบคทีเรียสังเคราะห์แสง (c) หยอดข้าวออก

กิจกรรมที่ 2 ศึกษาทดลองในแปลงนา

1. แปลงทดลองสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) ผลการศึกษาพบว่า การปลูกข้าวแบบหยอดข้าวออกทั้ง 3 รูปแบบการจัดการน้ำชลประทานใช้น้ำ 700.0, 565.0 และ 565.0 มิลลิเมตรตามลำดับ คิดเป็นปริมาณน้ำชลประทานเท่ากับ 1,120.0, 904.0 และ 904.0 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ตามลำดับ ซึ่งวิธีการให้น้ำชลประทานแบบเปียกสลับแห้งสามารถลดปริมาณการ ใช้น้ำได้เท่ากับ 19.29 % จากการศึกษาไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติของการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว ในด้านความสูงกอ จำนวนต้นตอกกอ จำนวนรวงตอกกอ จำนวนเมล็ดตอกรวง จำนวนเมล็ดเสียตอกรวง และผลผลิตต่อไร่ แต่พบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติของค่าน้ำหนักเมล็ดข้าว โดยวิธีการที่ 3 (T1-3) และ 2 (T1-2) ให้น้ำหนักสูงกว่า วิธีการที่ 1 (T1-1) โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30, 3.24 และ 2.28 กรัมต่อ 100 เมล็ด ตามลำดับ และเมื่อคำนวณผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืช ของ ทั้ง 3 วิธีการ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธีการที่ 3 (T1-3) และ 2 (T1-2) ให้ผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืชสูงกว่า วิธีการที่ 1 (T1-1) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82, 0.79 และ 0.56 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตรตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตข้าว ในแปลงทดลอง

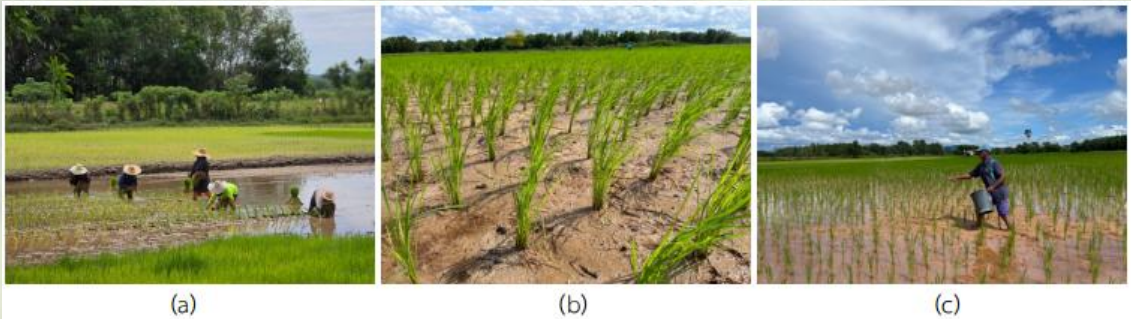
วิธีการ	จำนวนต้นตอกกอ (ต้น)	จำนวนรวงตอกกอ (รวง)	น้ำหนัก 100 เมล็ด (กรัม)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	ผลผลิตภาพการใช้น้ำ ชลประทานของพืช (กก./ลบ.ม.)
T1-1	16.50	14.50	2.28 b	629.72	0.56 b
T1-2	20.50	16.00	3.24 a	716.62	0.79 a
T1-3	18.50	13.50	3.30 a	743.73	0.82 a
F-test	ns	ns	**	ns	*
C.V. (%)	16.42	15.58	5.40	13.17	13.79

ค่าเฉลี่ยในสัปดาห์เดียวกันที่ตามด้วยอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิธี DMRT

** : มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* : มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ns : ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

(a)

(b)

(c)

ภาพที่ 6 (a) ปักดำ (b) จมน้ำ (c) ให้ปุ๋ย

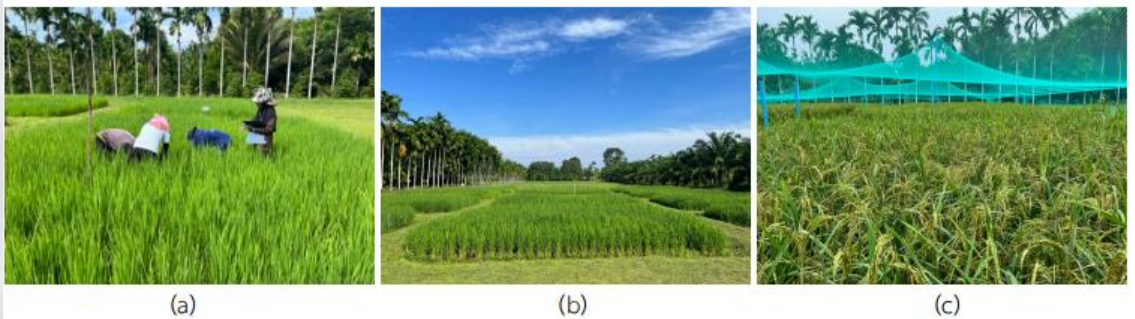
2. แปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี ผลการทดสอบพบว่า การปลูกข้าวด้วยวิธี ปักดำ รูปแบบการจัดการน้ำในแปลงนาวิธีการที่ 2 (T2-2) ให้จำนวนต้นตอกอ น้ำหนักเมล็ดข้าว และผลผลิตต่อไร่ สูงกว่าวิธีการที่ 1 (T2-1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 2) โดยให้ผลผลิตไร่เพิ่มขึ้น 63.45 %

ตารางที่ 2 การเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตข้าว ในแปลงทดสอบบ้านม่วงเตี้ย

รายการ	วิธีการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P-Value
จำนวนต้นตอกอ	T2-1	11.50	1.1180	-3.2205	0.0486 *
	T2-2	14.25	1.6394		
จำนวนรวงตอกอ	T2-1	8.30	1.2990	-2.6112	0.0796 ^{ns}
	T2-2	10.80	0.8292		
น้ำหนัก 100 เมล็ด	T2-1	2.03	0.0584	-7.1460	0.0056 *
	T2-2	2.22	0.0217		
ผลผลิตต่อไร่	T2-1	367.86	25.5313	-19.2212	0.0003 *
	T2-2	601.26	7.3283		

* : มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} : ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

(a)

(b)

(c)

ภาพที่ 7 (a) ตรวจวัดการเจริญเติบโต (b) สภาพแปลงปลูก (c) ออกรวง

3. แปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานบ้านกุแบสีรา อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า การปลูกข้าวด้วย วิธีหว่านน้ำตม รูปแบบการจัดการน้ำในแปลงนาวิธีการที่ 2 (T2-2) ให้ผลผลิตต่อไร่ สูงกว่าวิธีการที่ 1 (T2-1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3) โดยให้ผลผลิตไร่เพิ่มขึ้น 47.09 %

ตารางที่ 3 การเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตข้าว ในแปลงทดสอบบ้านกุแบสีรา

รายการ	วิธีการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P-Value
จำนวนต้นตอก	T2-1	7.50	0.5000	-0.6348	0.5707 ^{ns}
	T2-2	8.25	1.6394		
จำนวนรวงตอก	T2-1	7.00	0.0000	-1.0000	0.3910 ^{ns}
	T2-2	7.50	0.8660		
น้ำหนัก 100 เมล็ด	T2-1	2.12	0.0471	-2.9179	0.0616 ^{ns}
	T2-2	2.38	0.1140		
ผลผลิตต่อไร่	T2-1	459.19	53.1422	-3.6844	0.0347 *
	T2-2	675.41	74.5849		

* : มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ns : ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ภาพที่ 8 (a), (b) และ (c) เก็บเกี่ยวผลผลิต

จากการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการให้น้ำชลประทานทั้ง 3 วิธีการในแปลงทดลองสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทาน ที่ 7 (ปัตตานี) พบความแตกต่างทางสถิติของน้ำหนักรวมเมล็ดข้าว และผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของข้าว โดยวิธีการจัดการน้ำ ชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้งให้น้ำหนักเมล็ดข้าว ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพของผลผลิต และผลผลิตภาพการใช้น้ำ ชลประทาน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพการนำน้ำชลประทานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สูงกว่าการให้น้ำชลประทานแบบ แข้งขังตลอดอายุปลูกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าการปรับระดับแปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสง ร่วมในการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง มีแนวโน้มให้น้ำหนักเมล็ด ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตภาพการใช้น้ำ ชลประทานสูงกว่าการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้งแบบปกติ ซึ่งพื้นที่ที่เรียบจะส่งผลให้การกระจายน้ำ ในแปลงนาทำได้อย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพ ลดการงอกของวัชพืช ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีปรับระดับพื้นที่ในนาด้วยระบบ เลเซอร์ (Laser land leveling) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปรับระดับหน้าดินนาอย่างแม่นยำ ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน การผลิตที่ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม การจัดการน้ำ การควบคุมวัชพืช การให้ปุ๋ย ตลอดจนการเจริญเติบโตของต้นข้าวได้โดย การปรับระดับที่นาให้ได้คุณภาพที่ดีต้องให้มีความแตกต่างของระดับพื้นนา ± 5 เซนติเมตร จากระดับอ้างอิง (ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาภูพาน, 2534) และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงในนาข้าว มีผลให้รากของต้นข้าวเจริญงอกงามมากขึ้น และลักษณะของ ต้นข้าวก็มีความแข็งแรง ซึ่งมีผลให้ผลผลิตของข้าวมากขึ้นตามไปด้วย ตามรายงานของ Kobayashi (2000) ที่พบว่าสามารถเพิ่ม ผลผลิตข้าวที่เพิ่มถึง 3 เท่า และทำให้เมล็ดข้าวใหญ่ขึ้น 2 เท่า ทั้งนี้เนื่องจากแบคทีเรียสังเคราะห์แสงจะช่วยปรับสภาพดินให้ เหมาะกับการดูดซึมสารอาหารของรากข้าวโดยย่อยสลายสารเคมีบางตัวที่ต่อต้านการเจริญเติบโตของรากข้าว (สุรอรธ, 2549) โดยสามารถพิจารณาผลยืนยัน ของการการปรับระดับแปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงร่วมในการ จัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง จากการศึกษาทดสอบในแปลงของเกษตรกรทั้ง 2 พื้นที่ ทั้งในแปลง เกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย อำเภอมะนัง ที่ทำการปลูกข้าวด้วยวิธีปักดำ และแปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานบ้านกูแบสิรา อำเภอยะรัง ที่ทำการปลูกข้าวด้วยวิธีหว่านน้ำตม โดยพบว่าทั้ง 2 พื้นที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการจัดการน้ำแบบแข้งตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการพัฒนาแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี (ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง) ของผู้ใช้น้ำชลประทานในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 รูปแบบการให้น้ำชลประทานเดิมของเกษตรกร จากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 330 ราย มี เกษตรกรผู้ทำนาที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยต่อราย 5.47 ไร่ ทำการเพาะปลูกข้าวเพื่อการบริโภค โดยเพาะปลูก 2 ครั้งต่อปี โรคพืชที่ระบาดในพื้นที่ คือ โรคใบไหม้ และโรคขอบใบแห้ง ศัตรูพืชที่ระบาด 5 อันดับแรก คือ หอยเชอรี่ หนอนกอ นก และแมลงสี ตามลำดับ การระบาดของวัชพืชในแปลงนาอยู่ในระดับปานกลาง เกษตรกรใช้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน ได้รับผลผลิตต่อไร่ 301-500 กิโลกรัม ใช้น้ำชลประทานจากคลองส่งน้ำคู่ไส้ไก่ ร้อยละ 48.18 โดยร้อยละ 93.03 อาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก (Gravity flow) และทำการให้น้ำชลประทานลึกกว่า 13 เซนติเมตร ร้อยละ 49.37 โดยร้อยละ 44.85 ให้น้ำชลประทานเมื่อดินแห้ง ไม่ระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 56.36 เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำของกรมชลประทานเพื่อการเพาะปลูกข้าว และมีความสามารถในการจัดการน้ำชลประทานในการเพาะปลูกข้าวในระดับมาก และมีความรู้และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการ จัดการน้ำในแปลงนาในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นสมรรถนะเชิงบวกของเกษตรกร ที่ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรในพื้นที่พร้อมรับเทคโนโลยี และปรับรูปแบบการให้น้ำชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาทดลองรูปแบบการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของพืช โดยจัดทำแปลงทดลองภายในสถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของน้ำหนักรวมผลผลิตข้าว และความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทานของข้าว โดยวิธีการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธี เปียกสลับแห้งทั้ง 2 วิธีการ (T1-2) และ (T1-3) ให้ค่าทั้ง 2 สูงกว่าให้ชลประทานแบบน้ำขังตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร (T1-1) โดยจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง ร่วมกับการปรับระดับแปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสง (T1-3) มีแนวโน้มให้ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตภาพการใช้น้ำชลประทาน สูงกว่าจัดการน้ำชลประทานในนา ข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง (T1-2) เพียงอย่างเดียว การส่วนการจัดทำแปลงทดสอบในแปลงของเกษตรกร 2 พื้นที่ การปลูกข้าวด้วยวิธีปักดำในแปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน และการปลูกข้าวแบบนาหว่านน้ำตม ในแปลงเกษตรกรกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานบ้านกูแบสีรา อำเภอยะรัง พบว่าการปรับระดับแปลงนาให้เรียบเสมอ และการใช้แบคทีเรียสังเคราะห์แสงร่วมกับการจัดการน้ำชลประทานในนาข้าวด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง (T2-2) ทั้ง 2 พื้นที่ ให้ผลผลิตต่อไร่สูง กว่าจัดการน้ำแบบขังตลอดอายุปลูกตามวิธีการของเกษตรกร (T2-1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บรรณานุกรม

- [1] กลุ่มโครงการพระราชดำริ. (2558). การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในการทำนา. เอกสารคำแนะนำที่ 1/2558 กองประสานงานโครงการพระราชดำริและพื้นที่เฉพาะ กลุ่มส่งเสริมระบบการให้น้ำพืชและโรงเรือนเกษตร กองส่งเสริมวิศวกรรมเกษตรสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- [2] เกียรติศักดิ์ แพ่งโยธา (2567) เอกสารประกอบการประเมิน การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา.ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี สำนักงานชลประทานที่ 17.
- [3] คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค. (2561). แผนพัฒนาภาคใต้ชายแดนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา: https://osmsouthborder.go.th/news_develop. สืบค้นเมื่อ มกราคม 2567.
- [4] ประเมศร์ อมาตยกุล และเทวินทร์ โจมทา. (2560). อดุณิคมวิทยานำรู้เพื่อการเกษตรจังหวัดปัตตานี. เอกสารวิชาการเลขที่ 551.6593-07-2017. ส่วนอดุณิคมวิทยาเกษตรสำนักพัฒนาอดุณิคมวิทยา กรมอดุณิคมวิทยา.
- [5] ศตนัน พรธณภัยพงศ์. (2563) การปรับตัวของเกษตรกรในสภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง. แผ่นพับที่ 10 ปี 2563 สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร.
- [6] ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ. (2534). ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ. ผลของการปรับปรุงแปลงนาต่อการเพิ่มผลผลิตข้าว.[ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา: <http://royal.rid.go.th/phuphan/KMnewn/SOIL/soil-10.pdf>, 8 สืบค้นเมื่อมกราคม 2567.
- [7] สุรอรธ ศุภจัตุรัส. (2549). แบบที่เรียสิ่งมีชีวิตจำแต่จำในแปลงเกษตรและบ่อบำบัด. บทสัมภาษณ์ MGR Online เผยแพร่: 11 ม.ค. 2549. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/science/detail/9490000004080>. สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 2566.
- [8] สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ม.ป.ป. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดปัตตานี. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา: <https://www.opsmoac.go.th/pattani-dwl-files-452891791936>. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2568.
- [9] สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา, ม.ป.ป. แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวปี 2564 จังหวัดยะลา. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา : <https://yala.doae.go.th/province/wp-content/uploads/2022/06/ข้าว-64.pdf>. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2568.
- [10] Bhuiyan SI. (1992). Water management in relation to crop production: Case study on rice. Outlook on Agriculture 21(4):293-299.
- [11] Biao, Z., Z. Fu, J. Wang and L. Zhang. (2019). Farmers' Adoption of Water-saving Irrigation Technology Alleviates Water Scarcity in Metropolis Suburbs: A Case Study of Beijing, China. Agri Water Manage. (212), 349-357.
- [12] Kobayashi. M. (2000). Waste Remediation and Treatment Using Anoxygenic Phototropic Bacteria. Anoxygenic Photosynthetic Bacteria. pp. 1269-1282.

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายเสกสม พัฒนพิชัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Seksom Patanapichai

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสถานีทดลอง
การใช้น้ำชลประทานที่ 7 (ปัตตานี) ส่วนการใช้น้ำชลประทาน
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

หมายเลขโทรศัพท์ : +66 89475 2378

อีเมล : p.seksom@hotmail.com

การศึกษา

1. วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร) พ.ศ. 2550 คณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี
2. เกษตรศาสตรบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. 2552 สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. 2567
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผลงานที่ดำเนินการ

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ศึกษาสัมประสิทธิ์การใช้น้ำของข้าวโพดเทียน (พ.ศ. 2555)
2. ศึกษาผลของการให้น้ำชลประทานต่อการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของไผ่ตงลิ้มแล้ง ปีที่ 1-3
(พ.ศ. 2556-2558)
3. ศึกษาผลของการให้น้ำชลประทานต่อการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของยางพารา ปีที่ 1-5
ช่วงที่ 1 (พ.ศ. 2557-2562)
4. ศึกษาการให้น้ำชลประทานแบบประหยัดแก่ปาล์มน้ำมันโดยใช้เทคนิค Partial Root-Zone Drying
ปีที่ 1-4 (พ.ศ. 2558-2561)
5. ศึกษาสัมประสิทธิ์การใช้น้ำของกาแฟโรบัสต้า (พ.ศ. 2560-2562)
6. ศึกษาการให้น้ำชลประทานที่เหมาะสมต่อการปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ในพื้นที่ภาคใต้ ปีที่ 1-2
(พ.ศ. 2561-2563)
7. ศึกษาปริมาณการใช้น้ำของทุเรียนหมอนทอง ก่อนการให้ผลผลิต (พ.ศ. 2564-2566)
8. การพัฒนารูปแบบการให้น้ำชลประทาน เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปัตตานี
(พ.ศ. 2566-2567)

กลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่

สำหรับเรื่องในวงานฉบับนี้พลาดไม่ได้ที่พวกเราทีมข่าววารสารเกษตรชลประทานจะพาทุกท่านมาทำความรู้จักเรื่องเกี่ยวกับสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่นประจำปี 2568 ครั้นก่อนที่จะไปรู้จักว่าในปี 2568 นี้ สถาบันใดเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกพวกเราอยากให้ทุกท่านได้ทราบหลักเกณฑ์และความเป็นมาในการคัดเลือกก่อน นะครับ

ความเป็นมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดนโยบายการคัดเลือกเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ จำนวน 36 สาขา เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ พลับพลาที่ประทับมณฑลพิธีสนามหลวง วัตถุประสงค์ คือ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ สำหรับการคัดเลือกประเภทสถาบันเกษตรกร สาขา สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้ กรมชลประทาน ดำเนินการคัดเลือกตั้งแต่ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา การคัดเลือกดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดและปรับปรุงหลักเกณฑ์ การคัดเลือกเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติถือปฏิบัติมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2537 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยให้กรมต่าง ๆ ยึดถือหลักเกณฑ์กลางเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติ และสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินการคัดเลือกได้

การคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่นแห่งชาติ กรมชลประทานดำเนินการคัดเลือกจากกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและสมาคมผู้ใช้น้ำชลประทานจากสำนักงานชลประทานที่ 1-17 ทั่วประเทศ ให้เหลือเพียง 1 แห่ง ในส่วนของการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น ระดับกรม จะดำเนินการ คัดเลือกตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่กระทรวงฯ ได้กำหนด โดยขั้นตอนการคัดเลือก มีดังนี้ 1. โครงการชลประทาน ดำเนินการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น จำนวน 1 สถาบัน เสนอต่อสำนักงานชลประทาน (สขป.) ต้นสังกัด 2. สำนักงานชลประทาน (สขป.) ทั้ง 17 แห่ง ดำเนินการคัดเลือกและเสนอสถาบัน เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น จำนวน 1 สถาบันของแต่ละ สขป. เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือก สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น ระดับกรม ต่อไป นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดต่างๆอีกมากมาย หากท่านผู้อ่านสนใจสามารถแสกนคิวอาร์โค้ดได้ครับ

คลองหยาโมเดล

สู่เกษตรครบวงจรต้นแบบ ยกระดับความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน

ท่านผู้อ่านคงจะพอทราบแล้ว กว่าจะได้รับคัดเลือกเป็นสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำดีเด่นนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลย สำหรับปี 2568 นี้ผมจะพาทุกท่านมาทำความรู้จักและร่วมแสดงความยินดีกับสถาบันผู้ใช้น้ำดีเด่น คลองหยาโมเดล กันครับ ทีมผู้จัดทำวารสารข่าวเกษตรชลประทานเดินทางบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 หรือถนนเพชรเกษม มาที่จังหวัดกระบี่ เมืองที่มีคำขวัญ กระบี่ เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก ซึ่งเราได้มาพบกับ นายเจริญ หนูทอง วิศวกรชลประทานชำนาญการ หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการชลประทานกระบี่ หรือคนในพื้นที่ที่เรียกว่านายช่างบ่าว ซึ่งจะพาพวกเรามาทำความรู้จักกับกลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ เรื่องราวจะเป็นอย่างไรตามผมมาเลยครับ นายช่างบ่าวได้พาพวกเราเดินทางมาศาลาทรงงานโยนกกล้าข้าว หมู่ที่ 1 ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ได้พบกับ คุณสมชาย อุ่นแก้ว ประธานกรรมการบริหาร ซึ่งจะพาพวกเราทำความรู้จักกลุ่มผู้ใช้น้ำดีเด่น เรื่องราวจะเป็นอย่างไรกลุ่มนี้มีความเป็นมาอย่างไร ไปติดตามเรื่องราวกันครับ

ความเป็นมา

อ่างเก็บน้ำคลองหยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พี่สมชายเล่าให้เราฟังว่า : ในอดีตพื้นที่หมู่ 1 2 3 ตำบลปลายพระยา เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร ได้แก่ ทำนา เป็นพืชหลัก มีพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ ต่อมาเกิดปัญหาระยะแล้งพื้นที่การเกษตรลดลง เกิดนาร้าง เกษตรกรไปทำงานต่างจังหวัดขาดทายาทสืบทอดต่อมาลูกบั้น ประชาบุตร และนายชื่น ประชาบุตร ได้ร้องขอโครงการผ่าน ดร. ผาสุก กุลละวณิชย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เข้าเฝ้ากราบบังคมทูลพระกรุณา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในปี 2533 กรมชลประทานได้เริ่มก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองหยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2535 วันที่ 17 กรกฎาคม 2537 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสั่งให้รักษานา 136 ไร่ ของชาวปากน้ำ ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ทรงพระราชทานโรงสีข้าว และจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน วันที่ 24 พฤษภาคม 2538 ได้จัดตั้งเป็นสถาบันหลังจากได้เริ่มใช้น้ำ เกิดความขัดแย้งโดยการแย่งน้ำเกิดขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2538 ยกระดับเป็นกลุ่มบริหาร มีกฎระเบียบ กฎกติกา ในการบริหารจัดการกลุ่ม

นายเจริญ หนูทอง (นายช่างปาว)
หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2
โครงการชลประทานกระบี่

นายช่างปาวได้เล่าให้ทีมข่าวเกษตรชลประทานของเราฟังว่า ปัจจุบันพี่สมชาย อุ่นแก้ว เป็นประธานกรรมการบริหารรุ่นที่ 4 แล้ว ผ่านมาจากรุ่นที่จัดตั้งกลุ่มจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 30 ปี กลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่นระดับชาติ ประจำปี 2568

ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้งกลุ่ม ศาลาทรงงานโยนกกล้าข้าว หมู่ที่ 1 ตำบลปลายพระยา

อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

พื้นที่สถาบัน 3,932 ไร่

จัดตั้งสถาบันเมื่อ 24 พฤษภาคม 2538

ปัจจุบันมีสมาชิก 238 คน ประกอบด้วย 7 กลุ่มพื้นฐาน

อาสาสมัคร จำนวน 1 คน

มีแหล่งน้ำต้นทุน อ่างเก็บน้ำคลองหยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความจุ 3.20 ล้านลบม.

นายสมชาย อุ่นแก้ว
ประธานคณะกรรมการบริหาร

ธุรการ

นางนันทยา กลัษผดุง
เลขานุการ

นายประยุทธ์ อินุ
นายทะเบียน

นายวิระศักดิ์ เลิศเรือง
เหรัญญิก

นายปิยญา ขาวป่า
ปฏิคม

นายภักดี แก้วสว่าง
ประชาสัมพันธ์

นายสุนต์ ประสมแก้ว
รองประธานคนที่ 1

นายสุนท กระจ่างรส
รองประธานคนที่ 2

กลุ่มพื้นฐาน 7 กลุ่ม

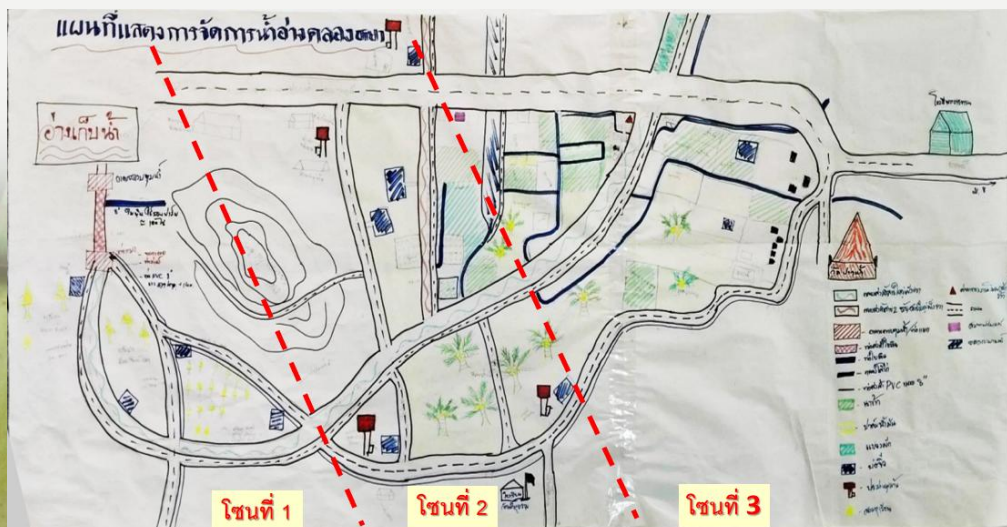
1. กลุ่มปากหยา	สมาชิก 26 ราย
นายสงคราม นามสนธิ์	หัวหน้ากลุ่ม
2. กลุ่มสองฝั่งจันท์	สมาชิก 23 ราย
นายนิยม แสงศรี	หัวหน้ากลุ่ม
3. กลุ่มผาสุกพัฒนา	สมาชิก 20 ราย
นายอารมณ แก้วประกอบ	หัวหน้ากลุ่ม
4. กลุ่มสัจจะสามัคคี	สมาชิก 36 ราย
นายเสน่ห์ เจริญบุตร	หัวหน้ากลุ่ม
5. กลุ่มนทีพัฒนา	สมาชิก 21 ราย
นายโกสินทร์ นรินทร์	หัวหน้ากลุ่ม
6. กลุ่มร่วมใจพัฒนา	สมาชิก 22 ราย
นายปิยญา ขาวป่า	หัวหน้ากลุ่ม
7. กลุ่มปากหยา-ศรีพระยาสามัคคี	สมาชิก 90 ราย
นายอุรชาติ สิกธิณวล	หัวหน้ากลุ่ม

สมาชิกผู้ใช้น้ำ
รวม 238 ราย

อาสาสมัครชลประทาน 1 ราย
(นายภักดี แก้วสว่าง)

การบริหารจัดการน้ำของอ่างคลองหย้า

กลุ่มบริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำคลองหย้า ได้แบ่งพื้นที่การเกษตรออกเป็น 3 โซน ได้แก่ โซนต้นน้ำสำหรับปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน มังคุด และลองกอง, โซนกลางน้ำสำหรับปลูกข้าวและพืชผัก และโซนปลายน้ำที่ใช้ระบบหมุนเวียนน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลานิล กบ และตะพาบน้ำ รวมถึงแปลงเกษตรต้นแบบที่ใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน อีกทั้งยังมีการคำนวณ ผลผลิตภาพน้ำ (Water Productivity) พบว่าผลผลิตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยจากการใช้น้ำ 1 ลูกบาศก์เมตร อยู่ที่ 123 บาท ซึ่งสะท้อนถึงการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่า และต่อยอดถึงบทบาทของกลุ่มฯ ในการเป็นต้นแบบของการพัฒนาเกษตรกรรมที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

โซนที่ 1 พื้นที่สูง อยู่ต้นสายส่งน้ำ สำหรับปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน มังคุด และลองกองส่งน้ำด้วยระบบท่อส่งน้ำ เดิมน้ำที่มาจากท่อโดยตรงมีกลิ่น ส่งผลต่อผลผลิตของทุเรียนหลังจากพักน้ำทำให้คุณภาพดีขึ้น ไม่มีกลิ่น บริหารจัดการน้ำ โดยใช้ระบบสปริงเกอร์ ให้น้ำเฉพาะจุดตามช่วงเวลาความต้องการน้ำของทุเรียนจริง ลดการสูญเสียน้ำติดมิเตอร์น้ำ เพื่อสามารถทราบถึงปริมาณน้ำที่ใช้ไปเป็นการควบคุมการใช้น้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โซนที่ 2 พื้นที่ราบ กลางสายส่งน้ำ

- ประปาหมู่บ้านส่งน้ำด้วยระบบตาดคอนกรีต
- ประปาหมู่บ้าน เพื่อการอุปโภค - บริโภค
- การเกษตรเชื่อมต่อบริเวณส่งน้ำจากคลองส่งน้ำ ไป
- พักยังบ่อพักน้ำ

ประชาชนได้รับประโยชน์กว่า 200 ครัวเรือน

- พืชผสมผสาน แปลงเพาะกล้าปาล์ม ส่งน้ำด้วยระบบตาดคอนกรีตปลายพระยาพันธุ์ไม้ เพาะกล้าพันธุ์ปาล์ม ปลุกพืชผสมผสาน (โครงการ ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่) ใช้ "บ่อจั่ว" สำรองน้ำไว้ใช้ภายในแปลงบริหารจัดการน้ำ โดยใช้ ระบบสปริงเกอร์ และ ระบบน้ำหยด
- ปลุกผักส่งน้ำด้วยระบบตาดคอนกรีต ผ่านไปยังเหมืองไส้ไก่ ปลุกผักในฤดูแล้ง ปลุกพืชอายุสั้นใช้น้ำน้อย ฤดูแล้งสามารถผลิตได้ 2 รอบ ให้น้ำแบบร่องคูขนาดเล็ก ใช้พลาสติกคลุมดินช่วยรักษาความชื้นในดิน

โซนที่ 3 พื้นที่ราบ ปลายสายส่งน้ำ

- ประมงน้ำจืดส่งน้ำด้วยระบบตาดคอนกรีตและคลองไส้ไก่มีท่อน้ำเข้า หมุนเวียนในฟาร์ม เลี้ยงปลาในกระชัง เลี้ยงตะพาบน้ำในบ่อซีเมนต์
- ปลุกข้าว นาเปียกสลับแห้ง ข้าวอินทรีย์ปลอดสารเคมี
- เกษตรผสมผสาน ปลุกพืชด้วยระบบน้ำหยด (คุณศุภโชค ทวีสมาน)
- ทำประมงน้ำจืด เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ

“พี่สมชายเล่าให้ฟังว่า เดิมพื้นที่มีการปลูกข้าวมากกว่า 2,500 ไร่ ต่อมาเกษตรกรหันไปปลูกปาล์มเนื่องจากปาล์มราคาดี ทำให้พื้นที่แห่งนี้เหลือพื้นที่ทำนาไม่มากนัก สวนทางกับความต้องการบริโภคข้าวในพื้นที่ จึงต้องนำข้าวมาจากพื้นที่อื่นเข้ามาบริโภค ซึ่งมีราคาสูงเพราะมีค่าขนส่ง พี่สมชายจึงมีแนวคิดที่จะทำนาเพื่อนำข้าวไว้บริโภคเองเหลือจากการบริโภคจึงนำไปจำหน่ายการทำนา พี่สมชายเล่าให้ฟังว่าปลูกข้าวนาปรัง พันธุ์ กข 43 ได้ผลผลิตกว่า 800 กิโลกรัม/ไร่ และข้าวนาปี พันธุ์ปทุมธานี1 โดยข้าวทั้งสองพันธุ์เป็นพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งผลผลิตจะนำมาที่โรงสีพระราชทาน ซึ่งมีเครื่องมือและ เครื่องจักรกลทางการเกษตร เครื่องอบลดความชื้น ที่ได้รับการสนับสนุนจาก กรมส่งเสริมสหกรณ์”

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินแบบ

โรงสีข้าวพระราชทาน

ท่านผู้อ่านวารสารข่าวเกษตรชลประทาน ถ้ามีโอกาสไปแถวอำเภอปลายพระยาสามารถแวะไปอุดหนุน ข้าวซึ่งเป็นผลผลิตจากการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ข้าวทุกเม็ดเกิดจากการใช้น้ำทุกหยดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ร้านซึ่งอยู่ติดกับที่ทำการกลุ่มผู้ใช้น้ำกันได้เลยครับ

หลักการจัดการสู่ความสำเร็จ

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตร การปลูกพืชสักต้นหนึ่งขาดดินยังสามารถปลูกพืชได้ แต่ถ้าขาดน้ำ ยังไม่มีเทคโนโลยีใดที่สามารถปลูกพืชโดยไม่ใช้น้ำได้ ฉะนั้นการบริหารจัดการน้ำเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับภาคการเกษตรครับ ซึ่งกลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่ มีหลักการจัดการ กลุ่มบริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำคลองหยา ให้ประสบความสำเร็จ โดยสมาชิกใช้หลักความสามัคคี เกิดความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทำให้กลุ่มเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการตนเองได้และเกิดความยั่งยืน เมื่อพบปัญหาก็จะมีการช่วยกันลงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหา พี่สมชายได้พูดแสดงความในใจกับพวกเราทีมข่าวเกษตรชลประทาน ว่า “รางวัลที่ได้รับในครั้งนี้เป็นความภาคภูมิใจของกลุ่มและทางจังหวัดกระบี่ เน้นการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม”

ความสำเร็จของ คลองหยาโมเดล

สู่เกษตรกรบวงจรถันแบบ ยกระดับความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน

“คลองหยาโมเดล” สู่เกษตรกรบวงจรถันแบบ ยกระดับความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการบริหารจัดการน้ำ อย่างยั่งยืน นายสุริยพล นุชอนงค์ อธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยถึงผลการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ชลประทานดีเด่นระดับชาติ ประจำปี 2568 ว่า กลุ่ม บริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำคลองหยา จังหวัดกระบี่ ได้รับ การคัดเลือกให้เป็นผู้ชนะเลิศระดับประเทศและได้รับ พระราชทานรางวัล “สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2568” จาก พระบาทสมเด็จพระ ประเมธรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพิธีวันพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธี ท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งนับเป็นเกียรติสูงสุด ของกลุ่มฯ และเป็นเครื่องยืนยันถึงความสำเร็จในการ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน

ทุเรียนใจ กระบี่

ทุเรียนทะเลหอย Tu - Rian Talay Hoi หรือ Talay Hoi Durian

ผมได้มีโอกาสเดินทางไปอำเภอลำปลายพระยาเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มบริหารจัดการน้ำคลองหยา อ.ลำปลายพระยา จ.กระบี่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับรางวัลสถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2568 กลุ่มแห่งนี้ได้แบ่งพื้นที่บริหารจัดการน้ำ 3 โซน ซึ่งโซนบนสุดหรือต้นน้ำ มีการปลูกทุเรียนกว่า 200 ไร่ ถือเป็นความสำเร็จอีกทางหนึ่งของกรมชลประทานที่ได้สร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น เจ้าของสวนเล่าให้ทีมข่าวเกษตรชลประทานฟังว่า ก่อนมีอ่างเก็บน้ำมีปัญหาเรื่องภัยแล้งในช่วงฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรไม่กล้าปลูกทุเรียน แต่หลังจากมีอ่างเก็บน้ำเกษตรกรจึงตัดสินใจปลูกทุเรียนเพราะมั่นใจได้ว่าในช่วงแล้งหรือฝนทิ้งช่วงมีน้ำใช้อย่างแน่นอน นอกจากนั้นกรมชลประทานยังได้มีการจัดทำระบบน้ำซึ่งเป็นระบบท่อน้ำพร้อมแรงดันเกษตรกรสามารถนำน้ำไปใช้โดยไม่ต้องซื้อเครื่องสูบน้ำสำหรับให้น้ำทุเรียน เป็นการช่วยเกษตรกรประหยัดค่าใช้จ่ายเรื่องค่าเครื่องสูบน้ำและไฟฟ้าสำหรับสูบน้ำครับ นอกจากนี้ทุเรียนลำปลายพระยายังได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทีมข่าวเกษตรชลประทานจึงขอพาทุกท่านมาทำความรู้จักทุเรียน GI ของลำปลายพระยากันครับ เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ตามทีมข่าวเกษตรชลประทานมากันเลยครับ

เป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนี ที่มีรสชาติหวานมัน เข้มข้น เนื้อหนาละเอียด เนียนผิวสัมผัสแห้ง ไล่แห้ง แม้จะเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุก กลิ่นหอมอ่อน ปลูกและผลิตในพื้นที่ตำบลลำปลายพระยา และตำบลเขาเขน อำเภอลำปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ทุเรียนทะเลหอย กระบี่ จะมีลักษณะโดดเด่นกว่าที่อื่นตรงเนื้อทุเรียนที่มีสีเหลืองสวยเมล็ดสีแดง ไล่ไม่ฉะ รสชาติหวาน เนื้อกรอบอร่อย เนื่องจากปลูกบนพื้นที่ดินดี มีแหล่งน้ำดี และสภาพอากาศที่ดีมาก ๆ ทำให้ทุเรียนมีคุณภาพดี รสอร่อยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ถือเป็น 1 ในของดีจังหวัดกระบี่

ความเป็นมา

ตามประวัติ บ้านทะเลหอย แต่เดิมเป็นป่าที่บริบูรณ์ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ จนเมื่อปี พ.ศ.2518 ได้มีชาวบ้านจากจังหวัด นครศรีธรรมราช อพยพเข้ามาตั้งรกราก ที่บ้านทะเลหอยแห่งนี้ มีแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่กว่า 300 ไร่ อยู่ท่ามกลาง หุบเขาหินปูนที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลกว่า 120 เมตร และพบหอยน้ำจืดอาศัยอยู่จำนวนมาก จึงเรียกว่า “บ้านทะเลหอย” ชาวบ้านกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากในพื้นที่นั้น เดิมมีอาชีพทำนา แต่ด้วยสภาพพื้นที่ของบ้าน ทะเลหอยที่เป็นลักษณะที่ราบสูงและที่ราบเนินเขา มีภูเขาน้อยใหญ่ สลับซับซ้อนอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกไม้ผล ปัจจุบันบ้านทะเลหอย ได้ถูกทำการแบ่งเขตตามการปกครอง ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลปลายพระยาและตำบลเขาเขน ทูเรียนทะเลหอย ถูกนำมาปลูกในพื้นที่ เมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยมีพื้นที่ปลูกกว่า 1,300 ไร่ และให้ผลผลิตประมาณ 450 ตันต่อปี ลักษณะทุเรียนจะมีหนาม แดง ร่องเขียว โดยสิ่งที่โดดเด่น คือ เนื้อจะมีสีเหลืองสวย เนื้อแห้งมาก รสชาติหวานมัน นับเป็นหนึ่งในของดี กระบี่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการจัดงานเพื่อเป็นส่งเสริมสินค้าทุเรียนทะเลหอยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และยังได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งภายในและภายนอกจังหวัด และยังมีสื่อช่องทางต่างๆ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ไปทั่วประเทศ

ท่านเดินทางจากกรุงเทพไปที่จังหวัดกระบี่ สามารถแวะชมทุเรียนแสนอร่อย วารสารฉบับนี้ ทีมข่าวเกษตรชลประทานได้นำแผนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของสำนักงานกระบี่ มาฝากทุกท่านครับ ผ่านไปแถวปลายพระยาไม่แวะถือว่าพลาดนะครับ

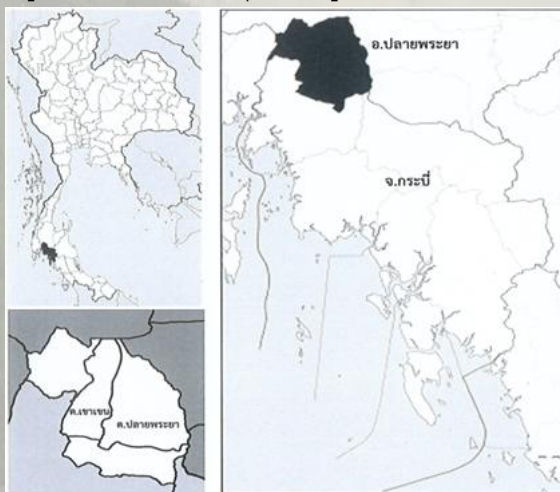

ที่มา: www. Tourism Authority of Thailand (Krabi Office)

รู้หรือไม่ ? ทูเรียนทะเลหอยไม่ได้ปลูกในทะเล

ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ พื้นที่การเพาะปลูกทูเรียนทะเลหอย ตั้งอยู่ใน ตำบลปลายพระยาและตำบลเขาเขน อำเภอปลายพระยา สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นที่ราบสูง ที่ราบเนินเขา มีภูเขาน้อยใหญ่สลับซับซ้อนอยู่เป็นจำนวนมาก พื้นที่ยังคงสภาพความเป็นป่าสมบูรณ์ และมีภูเขาหินปูนล้อมรอบ ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินที่เกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ของหินปูน ดินเป็นดินเหนียวจัดร่วนซุย ดินร่วนละเอียดเล็กน้อย ดินบนเป็นดินร่วน ปนดินเหนียว ดินเหนียว สีแดง หรือสีแดงเข้ม การระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง ดินบนมีอินทรีย์วัตถุสูง พื้นที่มีการสะสมคาร์บอน ในดินสูงและเป็นแหล่งหินปูน จึงทำให้มีธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และจุลธาตุ ที่ส่งผลดีต่อ ทูเรียน และมีแหล่งน้ำเพียงพอทั้งจากแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น และแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉพาะ หนองน้ำทะเลหอย ที่พบว่ามีหอยน้ำจืดซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของน้ำ และเป็นแหล่งอินทรีย์วัตถุที่ดี จึงเหมาะสมต่อการปลูกทูเรียนที่เป็นพืชที่มีระบบรากค่อนข้างตื้น ทำให้ได้รับธาตุอาหารอย่างเต็มที่ เจริญเติบโตได้ดี ไม่ค่อยพบการเป็นโรคที่มีสาเหตุจากเชื้อรา ด้านสภาพภูมิอากาศ จังหวัดกระบี่ได้รับ อิทธิพลของมรสุมทั้งสองฝั่งทำให้ฝนตกชุกในฤดูฝน เพราะอยู่ทางด้านรับลมจึงได้รับอิทธิพล จากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียอย่างเต็มที่ ส่วนฤดูหนาวมีฝนตกบ้าง เนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย มีปริมาณน้ำฝนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีปริมาณน้ำคุณภาพดีเพียงพอต่อความต้องการของทูเรียน มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีและ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีอยู่ในช่วงที่เหมาะสม มีช่วงว่างของฤดูมรสุมเป็นช่วงแล้งค่อนข้างเร็ว การกระจายตัว ของฝนที่ตกเป็นช่วงๆ ทำให้ทูเรียนติดดอกค่อนข้างเร็ว เมื่อถึงช่วงทูเรียนแก่เต็มที่ ตรงกับระยะฝนทิ้งช่วง เวลาเก็บเกี่ยวจึงมักไม่ตรงกับช่วงที่ฝนตกชุก การจัดการสวนเน้นการดูแลรักษา แบบธรรมชาติ ใช้ภูมิปัญญาแบบดั้งเดิม อาศัยการพึ่งพาธรรมชาติ ทั้งวิธีการปลูกโดยอาศัย การเสียบข้าง การเลี้ยงผึ้งไว้ช่วยผสมเกสรดอกทูเรียน ทูเรียนทะเลหอยจึงมีรสชาติ อร่อย หอม หวานมัน อันเป็นผลจากแหล่งภูมิศาสตร์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยแทบจะไม่ได้ใช้สารเคมี ปุ๋ยแต่งใดๆ

ขอบเขตพื้นที่การผลิตทูเรียนทะเลหอย ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลปลายพระยา และตำบลเขาเขน อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

มารู้จักลักษณะ “ทุเรียนทะเลหอย”

คำนิยาม ทุเรียนทะเลหอย (Tu - Rian Talay Hoi หรือ Talay Hoi Durian) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนี ที่มีรสชาติหวานมัน เข้มข้น เนื้อหนา ละเอียดเนียน ผิวสัมผัสแห้ง ไล่แห้งแม้จะเก็บเกี่ยวในช่วง ที่มีฝนตกชุก กลิ่นหอมอ่อน ปลุกและผลิตในพื้นที่ตำบลปลายพระยา และตำบลเขาเขน อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ทุเรียน : พันธุ์หมอนทอง พันธุ์ชะนี

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล หนามสีเขียวปนน้ำตาลถึงน้ำตาลแดง หนามใหญ่ ฐานหนามกว้าง ก้านขั้วใหญ่ แข็งแรง สีสน้ำตาลเข้ม

- เนื้อ เนื้อหนา สีเหลืองนวลถึงเหลืองเข้ม เนื้อสัมผัสเนียนละเอียด แห้ง เนื้อไม่แฉะ และไล่แห้ง ไม่เป็นไส้ซึม แม้จะเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุก รสชาติ หวานละมุน ไม่หวานแหลม มีความมันมาก

- กลิ่น หอมอ่อน กลิ่นไม่จัดแม้สุกงอม เมล็ด ค่อนข้างลีบ

(3) ลักษณะเฉพาะพันธุ์

- พันธุ์หมอนทอง ทรงผลกลมยาว ปลายผลแหลม ปลายหนามเล็กแหลม เปลือกค่อนข้างบาง เนื้อหนาสีเหลืองนวล กลิ่นหอมอ่อน

- พันธุ์ชะนี ทรงผลยาว ปลายผลป้าน หนามใหญ่ เนื้อหนาสีเหลืองเข้ม กลิ่นไม่จัดมาก

(4) ลักษณะทางเคมี

- ค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในทุเรียนหมอนทอง ไม่ต่ำกว่า 32 เปอร์เซ็นต์แห้ง

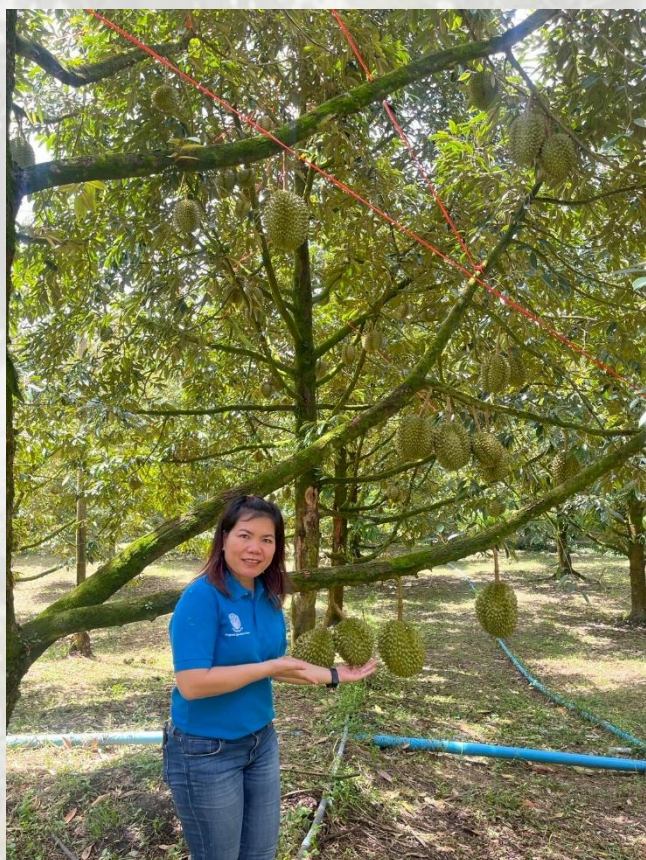
- ค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในทุเรียนชะนี ไม่ต่ำกว่า 30 เปอร์เซ็นต์แห้ง

ปลูกอย่างไร ให้เลื่องชื่อลือนาม

- (1) ใช้ต้นพันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนี ที่ขยายพันธุ์จากกิ่งพันธุ์หรือยอดพันธุ์ คุณภาพดี ตรงตามลักษณะพันธุ์ จากต้นพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และจันทบุรี โดยมาจาก แหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น
- (2) เตรียมพื้นที่ โดยการไถพรวน ปรับพื้นที่ให้เรียบ ปรับปรุงดินตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อสะดวกในการวางระบบน้ำและการจัดการสวน
- (3) กำหนดระยะปลูกประมาณ 8×8 ถึง 10×10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ กรณีที่ปลูกด้วยวิธีการเสียบชำ สามารถกำหนดระยะปลูกน้อยลงได้ กรณีปลูกในพื้นที่ลาดเอียง ไหล่เขา ใช้วิธีกะระยะเป็นแนวเว้นระยะห่างประมาณ 8 - 10 เมตร ควรปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่
- (4) ขุดหลุมปลูกขนาดประมาณ $50 \times 50 \times 50$ เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เศษใบไม้ อินทรีย์วัตถุอื่นๆ หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่
- (5) นำต้นพันธุ์ทุเรียนลงปลูก กลบดินลงในหลุม แล้วนำไม้มาปักหลักข้างต้นทุเรียนที่ปลูก แล้วผูกเชือกหรือวัสดุอื่น เพื่อป้องกันลมพัดโยก หาววัสดุคลุมโคนต้น เพื่อกักเก็บความชื้นให้กับต้นทุเรียน

ดูแลดี มีรายได้

- (1) การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ตามพัฒนาการของต้นทุเรียน เพื่อการเจริญเติบโตที่ดีและ ต่อเนื่อง โดยในพื้นที่ที่มีฝนตกหนัก ควรทำทางระบายน้ำและตรวจสอบบริเวณหลุมปลูก ถ้าดินยุบตัว เป็นแอ่งมีน้ำขัง ต้องพูนดินเพิ่ม หรือในช่วงฤดูแล้งควรใช้วัสดุคลุมดิน เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน
- (2) การใส่ปุ๋ย ก่อนใส่ปุ๋ยต้องกำจัดวัชพืช และรดน้ำตามทุกครั้ง โดยระยะก่อนให้ผลผลิต ใส่ปุ๋ยอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และระยะให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยอย่างน้อย ปีละ 3 ครั้ง บริเวณใต้ทรงพุ่มโดยรอบประเภทของ ปุ๋ย และปริมาณ ขึ้นอยู่กับพัฒนาการของต้นทุเรียน
- (3) การกำจัดวัชพืช สามารถใช้วิธีการถอน ถาก ตัดด้วยเครื่องมือ โดยต้องระวังไม่ให้ระบบราก กระแทกกระเทือน หรือวิธีอื่นตามความเหมาะสม ซึ่งต้องไม่ส่งผลเสียต่อลำต้นและผลทุเรียน
- (4) การตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งให้มีลำต้นเดียว ตัดกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งกระโดง ให้ต้นทุเรียนโปร่ง กิ่งไม่บัง แสงแดด ซึ่งกันและกัน
- (5) การตัดแต่งดอก ตัดแต่งช่อดอกบนกิ่งขนาดเล็กหรือปลายกิ่ง หรือตามความเหมาะสมของต้น
- (6) การตัดแต่งผล ตัดแต่งผลขนาดเล็ก ผลที่มีพัฒนาการผิดปกติ มีโรคหรือแมลงมาทำลาย หรือไม่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ ควบคุมปริมาณให้เหมาะสมกับต้น

การเก็บเกี่ยวอย่างไร ?

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว คือ ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนสิงหาคม

- (1) อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ใช้วิธีนับอายุหลังดอกบานแล้ว โดยทุเรียนพันธุ์หมอนทองต้องไม่น้อยกว่า 120 วัน และทุเรียน พันธุ์ชะนี ต้องไม่น้อยกว่า 90 วัน ใช้วิธีสังเกตจากลักษณะภายนอก เช่น ผิวแห้งกร้าน เปลี่ยนจากสีเขียวสดเป็นเขียวปนน้ำตาล ปลายหนามแห้ง
- (2) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้อุปกรณ์ที่คมและสะอาด ตัดบริเวณเหนือปลิงก้านผล และนำผลทุเรียนลงมาอย่างระมัดระวัง ป้องกันอันตรายกับผู้ปฏิบัติงาน และไม่ให้ผลทุเรียนตกกระแทกเสียหาย หรือโยนผลทุเรียน ลงมาด้านล่าง โดยใช้กระสอบป่านหรือวัสดุที่เหมาะสมตักรับ นำผลมาวางเรียงบนวัสดุรองรับ ไม่วางบน พื้นดินโดยตรง คัดแยกผลที่ตกหล่น ขั้วผลหัก หรือมีตำหนิจากโรคและแมลง ไว้ต่างหาก
- (3) การเก็บรักษาและการขนย้าย ขนย้ายทุเรียนไปไว้ในสถานที่คัดแยกในร่ม วางเรียงบนแท่นหรือใส่ภาชนะที่เหมาะสม ไม่วางผลซ้อนทับกันมากเกินไป ควรขนย้ายให้น้อยที่สุด ภาชนะที่ใช้ในการขนย้ายต้อง สามารถป้องกันทุเรียนจากการกระแทกกระแตกได้

➤ ภาพทุเรียนที่คัดทิ้ง

ภาพทุเรียนคุณภาพแสนอร่อย

เตือนภัยกลวงมิจาชีพ ! พร้อมเผยวิธีป้องกันมิจาชีพออนไลน์

สาระเพื่อชีวิตฉบับนี้เป็นเรื่องของ เตือนภัยกลวงมิจาชีพ ! พร้อมเผยวิธีป้องกันมิจาชีพออนไลน์ ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การป้องกันมิจาชีพออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนควรตระหนัก เนื่องจากมิจาชีพมักใช้เทคนิคหลอกลวงที่ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวและทรัพย์สินของเหยื่อ ดังนั้นบทความนี้จะแนะนำวิธีป้องกันตัวเองจากภัยคุกคามเหล่านี้ ซึ่งสาระเพื่อชีวิตฉบับนี้จึงเป็นการนำเสนอของ เตือนภัยกลวงมิจาชีพ ! พร้อมเผยวิธีป้องกันมิจาชีพออนไลน์ ผ่านบทความในฉบับนี้ครับ

ที่มา: <https://th.pngtree.com/free-png-vectors>

ภัยคุกคามใหม่ : การหลอกให้สแกนใบหน้า

หนึ่งในกลวิธีล่าสุดที่มิจาชีพใช้คือ การหลอกให้เหยื่อส่งภาพเคลื่อนไหวของใบหน้า เช่น การหันหน้าซ้าย-ขวา หรือการกะพริบตา โดยอ้างว่าเป็นขั้นตอนการยืนยันตัวตน แต่แท้จริงแล้ว ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำไปใช้ในการสร้างวิดีโอปลอม หรือเข้าถึงแอปพลิเคชันที่ใช้การยืนยันตัวตนด้วยใบหน้า

ทำไมมิจาชีพถึงต้องการข้อมูลใบหน้าของเรา ?

1. เพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว : หลายแอปพลิเคชันและบริการออนไลน์ใช้การสแกนใบหน้าเป็นวิธียืนยันตัวตน หากมิจาชีพได้ข้อมูลนี้ไป อาจนำไปใช้ทำธุรกรรมบนบัญชีส่วนตัวของเราได้
2. เพื่อสร้างบัญชีปลอม : ข้อมูลใบหน้าอาจถูกนำไปใช้สร้างบัญชีปลอมเพื่อกระทำการทุจริตต่าง ๆ
3. เพื่อหลอกลวงผู้อื่น : มิจาชีพอาจใช้ข้อมูลใบหน้าของเราเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการหลอกลวงผู้อื่นต่อไป

ที่มา: <https://www.wisdomfirm.com/web-application/>

สาระเพื่อชีวิต

วารสารข่าวเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีป้องกันมิจฉาชีพหลอกให้สแกนใบหน้า

1. อย่าส่งภาพหรือวิดีโอใบหน้าให้บุคคลที่ไม่รู้จัก
2. ระมัดระวังการสแกนใบหน้าบนแอปพลิเคชันที่น่าเชื่อถือ
3. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งต่าง ๆ ที่มาขอข้อมูลทุกครั้ง

กลโกงทางการเงิน : มิจฉาชีพหลอกขอเลขบัญชีและดูเงิน

มิจฉาชีพดูดเงินจากบัญชีมักแอบอ้างเป็นเจ้าของร้านค้าหรือหน่วยงานราชการ เพื่อหลอกขอข้อมูลทางการเงิน เช่น เลขบัญชีธนาคาร รหัสผ่าน หรือรหัส OTP เมื่อได้ข้อมูลเหล่านี้ พวกเขาสามารถเข้าถึงบัญชีและดูเงินของเหยื่อได้อย่างง่ายดาย

ที่มา: https://www.engagelab.com/th_TH/blog/one-time-password-otp

วิธีป้องกันการดูดเงินจากบัญชี

1. อย่าเปิดเผยข้อมูลทางการเงินผ่านโทรศัพท์ หรือออนไลน์
2. ตรวจสอบยอดเงินในบัญชีอย่างสม่ำเสมอ
3. ใช้รหัสผ่านที่ซับซ้อนและเปลี่ยนรหัสผ่านเป็นประจำ

นอกจากการป้องกันสองกลโกงที่พบได้บ่อยในปัจจุบันนี้แล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าคุณจะปลอดภัยจากกลโกงของมิจฉาชีพออนไลน์ ควรยึดหลักปฏิบัติเหล่านี้เสมอ

วิธีป้องกันมิจฉาชีพออนไลน์

1. การป้องกันตัวเองจากมิจฉาชีพออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญ ต่อไปนี้คือวิธีป้องกันที่มีประสิทธิภาพ
 2. ระมัดระวังการให้ข้อมูลส่วนตัว : อย่าปล่อยให้ข้อมูลส่วนตัวแก่มิจฉาชีพ ต้องตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้ติดต่อทุกครั้ง
 3. ระมัดระวังลิงก์และไฟล์แนบ : อย่าคลิกลิงก์หรือเปิดไฟล์แนบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ
- ใช้เครือข่ายที่ปลอดภัย : หลีกเลี่ยงการใช้ Wi-Fi สาธารณะสำหรับธุรกรรมที่สำคัญ
4. ตรวจสอบ URL ก่อนกรอกข้อมูลสำคัญเสมอ : โดยให้ตรวจสอบว่า URL ของเว็บไซต์ถูกต้องและมีการเข้ารหัส (https)

5. รายงานเมื่อพบเหตุน่าสงสัย : หากพบเห็นการกระทำที่น่าสงสัย หรือตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ธนาคาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที
6. ศึกษาวิธีการหลอกลวงใหม่ ๆ เสมอ : ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการหลอกลวงใหม่ ๆ ของมิจฉาชีพอยู่เสมอ เพื่อรู้เท่าทันเทคนิคของมิจฉาชีพและไม่ตกเป็นเหยื่อ
7. ใช้ซอฟต์แวร์ความปลอดภัย : ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสและมัลแวร์ที่เชื่อถือได้บนสมาร์ทโฟนของคุณ
8. อัปเดตระบบและแอปพลิเคชันเสมอ : การอัปเดตระบบปฏิบัติการและแอปพลิเคชันธนาคารให้เป็นเวอร์ชันล่าสุดเสมอ เป็นวิธีป้องกันแอปธนาคารถูกแฮกจากผู้ไม่หวังดีได้

การรู้เท่าทันและระมัดระวังในการทำธุรกรรม คือกุญแจสำคัญในการปกป้องตัวเองและทรัพย์สิน จึงควรใช้วิจารณญาณก่อนแชร์ข้อมูลส่วนตัว หรือทำธุรกรรมออนไลน์ใด ๆ และหากมีข้อสงสัย อย่าลังเลที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพียงเท่านี้คุณก็สามารถใช้ชีวิตในโลกออนไลน์ได้อย่างปลอดภัยและมั่นใจ

ที่มา: <https://tuemaster.com/blog/>

เกร็ดความรู้

OTP คือ อะไร ?

OTP หรือมีชื่อเต็ม ๆ ว่า One Time Password คือ รหัสผ่านที่สามารถใช้ได้เพียงครั้งเดียวต่อการเข้าสู่ระบบหนึ่งครั้ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นตัวเลขหรือตัวอักษร 6 หลักที่มีระยะเวลาใช้งานสั้นมากเพียงไม่กี่นาที หากกรอกรหัสผิดหรือกรอกช้ากว่าเวลากำหนด การเข้าระบบนั้นก็จะไม่สำเร็จ การใช้ OTP เพื่อยืนยันตัวตนก่อนใช้บริการ จะเป็นการยืนยันตัวตนของผู้เข้าใช้งานว่าเป็นเจ้าของบัญชีจริงมั้ย โดยการส่งรหัสไปยังเบอร์หรืออีเมลที่ได้ลงทะเบียนไว้กับบริษัท และเป็นการป้องกันการแฮ็กและลักลอบเข้าระบบเมื่อ OTP เป็นรหัสที่สามารถใช้ได้เพียงครั้งเดียว ใครจะเอามากรอกซ้ำหรือมาซ้ำซ้ำไม่ได้ การใส่รหัส OTP จึงสร้างความปลอดภัยในการเข้าระบบ และเพื่อให้ผู้ใช้งานไม่ต้องจำ password ให้ยุ่งยาก

ดังนั้น รหัส OTP จึงมีไว้เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับการเข้าใช้บัญชี หรือการทำธุรกรรมออนไลน์ต่าง ๆ นอกจาก OTP จะใช้เพื่อความปลอดภัยแล้ว หลายธุรกิจยังใช้เพื่อจุดประสงค์ทางการตลาดอีกด้วย โดยจะใช้สำหรับการส่งข้อความที่มีความเป็นส่วนตัวสูงไปยังสมาชิกที่ได้ลงทะเบียนไว้

Log in

OTP

Done

เรียบเรียงโดย

ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน
ส่วนการใช้น้ำชลประทาน

ที่มา:

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). (2024).เตือนภัยกลลวงมิจฉาชีพ ! พร้อมเผยวิธีป้องกันมิจฉาชีพออนไลน์. สืบค้นจาก

<https://www.krungsri.com/th/personal/digital-banking/krungsri-app/knowledge/fraud-face-scan>

บริษัท คลิกเน็กซ์ จำกัด. (2019).OTP คืออะไร ? รหัสผ่านที่ปลอดภัยที่สุดแห่งยุค. สืบค้นจาก <https://smsmkt.com/what-is-otp>

‘ไซเตส’ (CITES) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าระหว่างประเทศ

ท่านผู้อ่านทราบหรือไม่ครับว่า อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ อนุสัญญานี้ได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือระหว่างรัฐในระดับพหุภาคี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าหายากในระหว่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งในบทความนี้ได้นำความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าระหว่างประเทศ มานำเสนอ เนื่องจากสัตว์ป่าและพืชป่าหายากที่มีอยู่ในระบบธรรมชาติของโลกได้ถูกทำลายไปโดยกระบวนการทางการค้าระหว่างประเทศเป็นจำนวนมากและในเวลาอันรวดเร็ว หากเราละเลยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรประเภทนี้ โดยไม่มีมาตรการควบคุมอย่างจริงจัง สัตว์ป่าและพืชป่าอาจจะสูญพันธุ์ได้ในอนาคต

อนุสัญญาไซเตส (CITES) คืออะไร ?

คำถาม

เราตอบ

ไซเตส (CITES) หรือ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) ได้รับการเสนอครั้งแรกในการประชุมสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN)

เมื่อปี พ.ศ. 2506 ข้อเสนอดังกล่าวได้รับแรงผลักดัน ซึ่งนำไปสู่การร่างเนื้อหาของอนุสัญญาในที่ประชุมจากตัวแทนกว่า 80 ประเทศ ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อ พ.ศ. 2516 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 โดยในปัจจุบันมี 184 ประเทศสมาชิกที่ลงนาม

สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่รับรองคุณค่า 2 ประการ คือ เป็นแหล่งทรัพยากรทางเศรษฐกิจและเป็นวัตถุ ของกระบวนการนิเวศน์และพันธุกรรมบนพื้นฐานของการเป็นแหล่งทรัพยากรต่อเนื่องยาวนาน

อนุสัญญาได้กำหนดมาตรการควบคุมทางการค้าระหว่างประเทศออกเป็น 2 ระดับกล่าวคือ ระดับมาตรการในการตรวจสอบแหล่งกำเนิด หรือแหล่งที่มาของสัตว์ป่าและพืชป่าตามที่อนุสัญญากำหนดไว้ในบัญชีแนบท้าย โดยอาศัยเอกสารกำกับการค้าส่งออก นำเข้า และการส่งกลับออกไปเป็นสำคัญ ซึ่งประเทศภาคีอนุสัญญาจะต้องร่วมมือในการตรวจสอบเอกสารดังกล่าวนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อนุสัญญา กำหนดอย่างจริงจังรวมทั้งมาตรการในการควบคุมการค้าที่ฝ่าฝืนกฎหมายของแต่ละประเทศภาคีที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับระบบการควบคุมของอนุสัญญา

กระบวนการทำงานของอนุสัญญาไซเตสเป็นอย่างไร ?

คำถาม

เราตอบ

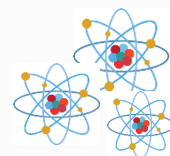

กระบวนการทำงานภายใต้อนุสัญญาไซเตส ดำเนินการผ่านการออก ใบอนุญาตและใบรับรองที่เข้มงวดซึ่งจำเป็นสำหรับการค้าระหว่างประเทศของชนิดพันธุ์ที่ระบุไว้ ประเทศสมาชิกหรือภาคีแต่ละประเทศมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามอนุสัญญาภายในเขตอำนาจศาลของตนแต่จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกฎหมายภายในประเทศ

หน่วยงานการจัดการ (Management Authority): หน่วยงานนี้ดูแลระบบการอนุญาต รวมถึงการออกใบอนุญาตส่งออก นำเข้า และส่งออกซ้ำ ช่วยให้ผู้มั่นใจได้ว่าการค้าถูกกฎหมาย ยั่งยืน และตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ได้

หน่วยงานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Authority): ให้คำแนะนำทางวิทยาศาสตร์แก่หน่วยงานจัดการ เพื่อให้มั่นใจว่าการค้าจะไม่เป็นอันตรายต่อการอยู่รอดของสายพันธุ์ในป่า สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการประเมินสถานะของชนิดพันธุ์ แหล่งที่อยู่อาศัย และผลกระทบของการค้าต่อประชากร

การพิจารณาบัญชีชนิดสัตว์และพันธุ์พืชลงในอนุสัญญาไซเตสจะเกิดขึ้นในการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่า ที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES Conference of Parties) คือ การประชุมอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ 2 หรือ 3 ปี โดยในครั้งล่าสุดได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2565 นับเป็นครั้งที่ 19 โดยมีโครงสร้างหลักของการประชุม ประกอบด้วย องค์ประชุมภาคี คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการด้านสัตว์ คณะกรรมการด้านพืช สำนักเลขาธิการ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP/IUCN) ในการประชุม นอกจากผู้แทนจากภาคีสมาชิกของอนุสัญญาแล้ว ยังมีผู้แทนในฐานะผู้สังเกตการณ์ จากรัฐที่มีใช้ภาคีแห่งอนุสัญญา รวมไปถึงหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมด้วย แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงมติ

ที่มา: <https://portal.dnp.go.th/Content/citesdnp?contentId=302>

ชนิดพันธุ์ในบัญชีไซเตส มีอะไรบ้าง ?

เราตอบ

การพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนของอนุสัญญาในแต่ละบัญชีรายชื่อ (Appendix) ได้บัญญัติชนิดสัตว์และพันธุ์พืชในระดับการคุ้มครองที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์อนุรักษ์ ชนิดพันธุ์และผลกระทบทางการค้า

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 1 (Appendix I lists species)

การคุ้มครองโดยสมบูรณ์ ห้ามค้าขาย เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ ห้ามค้า โดยเด็ดขาด เนื่องจากใกล้จะสูญพันธุ์ ยกเว้น เพื่อการศึกษา วิจัยและเพาะพันธุ์ แต่จะต้อง ได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะ นำเข้า เสียก่อน ประเทศส่งออกจึงจะออกใบอนุญาต ส่งออกให้ได้ โดยจะต้องคำนึงถึงความอยู่รอด ของชนิดพันธุ์นั้นๆ ด้วย อาทิ นกชนหิน กวางผา ช้าง เสี่ยงผา เสือโคร่ง

เสือโคร่ง

ที่มา: <https://www.verdantplanet.org>

นกชนหิน

ที่มา: <https://www.seub.or.th>

กวางผา

ที่มา: <https://www.seub.or.th>

ช้าง

ที่มา: <https://th.wikipedia.org>

เสี่ยงผา

ที่มา: <https://www.pexels.com>

ชนิดพันธุ์ในบัญชีไซเตส มีอะไรบ้าง ?

คำถาม

เราตอบ

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 2 (Appendix II lists species)

ทำการค้าได้แต่ต้องได้รับการควบคุม เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ยังไม่ถึงกับใกล้จะสูญพันธุ์ จึงยังอนุญาตให้ค้าได้ แต่ต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือลดปริมาณลงอย่างรวดเร็วจนถึงจุดใกล้จะสูญพันธุ์ โดยประเทศที่จะส่งออกต้องออกหนังสืออนุญาตให้ส่งออกและรับรองว่าการส่งออกแต่ละครั้งจะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้นๆ ในธรรมชาติ อาทิ เสือปลา นกยูง ตี๋ดตุ๋ พญาแร้ง นกกระเรียน

นกกระเรียน

ที่มา: <https://www.verdantplanet.org/animalfiles/351/>

เสือปลา

ที่มา: <https://www.seub.or.th>

นกยูง

ที่มา: <https://sompobblog.wordpress.com>

ตี๋ดตุ๋

ที่มา: <https://www.facebook.com/Cites.padangbesar/posts>

พญาแร้ง

ที่มา: <https://www.onep.go.th>

ชนิดพันธุ์ในบัญชีไซเตส มีอะไรบ้าง ?

คำถาม

เราตอบ

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 3 (Appendix III lists species)

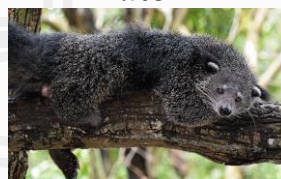
ยังมีจำนวนประชากรในธรรมชาติอยู่มากแต่ขอความร่วมมือให้เกิดการค้าอย่างยั่งยืนเป็นชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่งแล้ว ขอความร่วมมือประเทศภาคีให้ช่วยดูแลการนำเข้า คือจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิดเพื่อควบคุมการค้า อาทิ ควายบ้าน หมูขอ หม่าไม้ หม่าจิ้งจอก พังพอนกินปู

ควายบ้าน

ที่มา: <https://www.seub.or.th>

หมูขอ

ที่มา: <https://www.thairath.co.th>

หม่าไม้

ที่มา: <https://www.verdantplanet.org>

หม่าจิ้งจอก

ที่มา: <https://www.khaosod.co.th>

พังพอนกินปู

ที่มา: <https://animal2you.com>

โดยสรุปแล้ว อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์เป็นความพยายามระดับโลกที่สำคัญในการปกป้องสัตว์ป่าและพืชจากภัยคุกคามที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ CITES มีความก้าวหน้าอย่างมากในการอนุรักษ์สัตว์ใกล้สูญพันธุ์และส่งเสริมแนวทางปฏิบัติทางการค้าที่ยั่งยืนผ่านระบบใบอนุญาต การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

เรียบเรียงโดย

ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน
ส่วนการใช้น้ำชลประทาน

ที่มา :

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2024). ทำความรู้จัก 'ไซเตส' (CITES) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าระหว่างประเทศ. สืบค้นจาก

<https://www.seub.or.th/blogging/knowledge/2024-199/>

วารสารข่าวเกษตรชลประทาน

Irrigated Agriculture

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้น้ำชลประทานทางการเกษตรและเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ชลประทาน เจ้าหน้าที่การเกษตร นักอุทกวิทยา และผู้สนใจทั่วไป

ที่ปรึกษา :

อธิบดีกรมชลประทาน

รองอธิบดีกรมชลประทาน

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

ผู้อำนวยการส่วนการใช้น้ำชลประทาน

หัวหน้าฝ่ายวิจัยการใช้น้ำชลประทาน

หัวหน้าฝ่ายสถิติการใช้น้ำชลประทาน

บรรณาธิการ : นายสถาพร นาคคณี

กองบรรณาธิการ : นางสาวณมล ไชยเชษฐ์

นางสาวธัญชนก วีรวัฒนกุ่มพะ

นายนำชัย ภูนุช

หน่วยงาน : ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน (ตึกอำนวยการ ชั้น 4 ห้อง 04-06)

ส่วนการใช้น้ำชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

กรมชลประทาน สามเสน เขตดุสิต กทม. 10300

<http://water.rid.go.th/hwm/cropwater/iwmd/db/default.htm>

โทร. (02) 241-0741-9 ต่อ 2395 Fax: (02) 241-4794

ค่านิยม Water for all

Work Smart
เก่งงาน เก่งคิด

Accountability
รับผิดชอบงาน

Teamwork & Networking
ร่วมมือ ร่วมประสาน

Expertise
เชี่ยวชาญงานที่ทำ

Responsiveness
นำประโยชน์สู่ประชาชน

สแกนอ่าน
วารสารออนไลน์

ฝ่ายเผยแพร่การใช้น้ำชลประทาน ส่วนการใช้น้ำชลประทาน
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน
โทรศัพท์ / โทรสาร 0 2241 4794 ภายใน 2359
E-mail : watermanagement.hydro@gmail.com
Facebook Fanpage : ส่วนการใช้น้ำชลประทาน กรมชลประทาน

